ANUL I 15 Noembrie 1923 No. 1

MONITORUL
Uniunei Oraşelor din România

Organ oficial al Asociaţiunei Comunelor urbane

Apare lunar sub conducerea Biuroului Central al Uniunei Oraşelor

ABONAMENTUL
Pe an: 240 lei

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
la Secretariatul General al Primăriei Capitalei, Str. Sf. Vineri
— — — — Bucureşti — — — —

ABONAMENTUL
Pe an: 240 lei

SUMARUL:

a) Către Primarii Comunelor Urbane.
b) Statutele Uniunei Oraşelor din România.
c) Darea de seamă asupra Adunărei Generale a Uniunei oraşelor ţinută în Septembrie a. c., la Timişoara.
d) Proect de lege şi expunere de motive pentru recunoaşterea calităţei de persoană morală şi juridică Uniunei Oraşelor din România.
e) Chestionar referitor la situaţia materială a oraşelor.
f) Tablou formular pentru inventarierea averilor comunale.
g) Autonomia Oraşelor şi numirea funcţionarilor de Dr. E. Dandea, Primar Tg. Mureş.

D-sale

~~D-lui Primar al Oraşului~~

Academia Română

BUCUREŞTI
Librăria ALEXANDRU STĂNCIULESCU
Bulevardul Elisabeta, No. 5
1923

www.dacoromanica.ro

PREȚUL CURENT

al Librăriei ALEXANDRU STĂNC ULESCU

PENTRU AUTORITĂȚI	Cal. II Lei B.	Cal. I. Lei B.
Hârtie alba de scris semi-velina suta coale		35 —
„ „ velină superioară suta coale	40 —	50 —
„ „ pentru mașină foi suta coale		20 —
Hârtie sugativă diferite culori coala	2 50	4 —
Hârtie emică carbon pentru mașina negru violet suta	60 —	100 —
Plicuri Oficiale 1/8 suta		18 —
Creioane negre diferite mărci Harhmut etc. Duzina	24 —	36 —
„ roșii și albastre „ „ „	30 —	72 —
Tocuri pentru scris de la	2 —	5 —
Gume pentru creioane și cerneală. „	2 —	4 —
Agrafe pentru corespondență cutia de 100		6 —
Cerneală analină doza pr. 1 kgr.		18 —
„ Antracin 1 kgr.		50 —
„ pentru Schapilograf.	12 —	20 —
Carton coperte de dosare tipărite %	150 —	225 —
Gumiarabică boabe în kgr.		100 —
Panglici pentru mașină 11, 13, 16 mm.		35 —
Piueze în cutii de 100 buc.	8 —	10 —
Tampoaue cu sugativă de lemn și metal	15 —	20
Cutii cu ceară roșie 1/2 kgr.	40 —	60 —
Cutii cu peniță diferite mărci	25 —	50 —
Blocuri notese pentru biurou buc.	6 —	10 —
Schapilografe veritabile Berlin 4 metri lungime		200 —
Registre pentru intrare-eșire 100 foi pe hârtie albă format mare		100 —
Cutia cu 50 plicuri și 50 hârtie tiparite suta format mare		120 —
Tablouri Familia Regală Regele și Regina încadr. cu ramă perechea		300 —
Adrese tipărite hârtie velină I mia 1/2		350 —
„ „ „ „ I „ 1/4		250 —
Plicuri oficial 1/8 tipărite mia		270 —
Calendare Bloc pentru perete pe anul 1924.		20 —

Se execută ori-ce lucrări de tipografie și legătorie

Librăria ALEXANRDU STĂNCIULESCU

București, Bulevardul Elisabeta, 5.

www.dacoromanica.ro

Către Primarii Comunelor Urbane

DIN ROMÂNIA MARE.

Stimați și Iubiți Colegi,

Consecuenți hotărârei luate de adunarea generală, ce a avut loc în zilele de 23 și 24 Septembrie a. c., la Timișoara, facem să apară primul număr din organul nostru oficial sub titlul de „**Monitorul Uniunei Orașelor din România**".

Utilitatea unui astfel de organ a fost deja unanim recunoscută de toți colegii, care au participat la adunarea generală sus arătată și prin înființarea lui înfăptuim nu numai un desiderat, ci chiar o obligațiune statutară pentru înlesnirea corespondenței între orașe

Începând dar din această lună, vă rog a vă aminti neîncetat, că aveți la îndemâna D-voastră o revistă edilitară comunala, a cărei coloane sunteți toți chemați a le folosi în interesul asociațiunei orașelor, ca mijloc de comunicare a ori căror studii și experiențe edilitare menite a aduce reale servicii de reciprocitate între orașele membre ale Uniunei.

In numărul de față am căutat a însera în primul rând statutele Uniunei noastre în care s'a adăugat și noul articol final, admis de adunarea generala, prin care Uniunea este îndrituită pe de o parte a înființa o secțiune pentru asigurări mutuale între orașe, iar pe de alta, ca pe baza inventarelor comunelor urbane membre în Uniune, să poată contracta împrumuturi, din care să furnizeze orașelor fondurile necesare lucrărilor de edilitate a lor.

De asemenea publcăm în extenso *„Darea de seamă a adunărei generale a Uniunei Orașelor din România"*, ținută în Septembrie 1923 la Timișoara, rugându-vă în deosebi pe cei cari n'ați luat parte la acest congres a-i da toată atenția cuvenită spre a vedea luminoasele discuțiuni, ce au urmat în jurul Proectului de lege al unificărei Ad-tive și concluziunile la care s'au ajuns.

In această ordine de idei, vă mai rugăm a ne comunica neîntârziat orice observațiuni noui ați mai avea de făcut cu privire la acest proiect de lege, pentru ca Comitetul ales de adunare să le aibă în vedere la lucrarea ce pegătește pentru Parlament.

Pentru a întări ființarea legală a „Uniunei Orașelor din România", care funcționează pe baza statutelor aprobate de Ministerul de Interne, s'a întocmit de Biuroul Central al Uniunei, un proect de lege și o expunere de motive (publicate de asemenea în numărul de față) pentru a-i obține dela Corpurile Legiuitoare, recunoașterea calității de persoană morală și juridică.

Ca parte informativă numărul de față mai cuprinde un chestionar și un model de formular, ce urmează a fi complectat de fie-care oraș, în vederea eventualității realizărei unui împrumut important în valută forte și vă rugăm a ne răspunde cât mai neîntârziat la chestiunile puse și a ne înainta inventarele după tabloul model.

Cu aceste comunicări făcute, încheiem apelul nostru cu rugămintea ca fie-care oraș să grăbească expedierea taxelor de membru prevăzute de art. 8 din statute pe anii 1922 și 1923 și în acelaș timp a subvenționa organul nostru printr'un număr cât mai însemnat de abonamente, pentru care de asemenea să ni se remită costul lor.

Primiți asigurarea celor mai cordiale și colegiale sentimente.

Președintele Uniunei Orașelor din România

Dr. I. COSTINESCU

Primar al Capitalei.

Secretar General al Uniunei

I. ROBAN

Secretar General al Primăriei Capitalei

București, 15 Noembrie 1923.

www.dacoromanica.ro

Statutele Uniunei Oraşelor din România

Stabilite şi votate în Adunarea Generală de constituire ţinută în Cluj la 11 Iunie 1922

Numirea şi scopul

Art. 1. — Oraşele (comunele urbane) din România, se asociază sub denumirea de „Uniunea oraşelor din România", cu următorul scop: apărarea, sprijinirea şi reprezentarea interesor administrative, materiale şi morale ale oraşelor; mutualitatea în operile de gospodărie, cultură şi asistenţă socială; ridicarea nivelului administraţiei; desvoltarea ştiinţei şi utilizarea experienţelor practice în folosul oraşelor; crearea unui proceduri unitare administrative.

Sediul

Art. 2 — Sediul Uniunei este Capitala Bucureşti.

Mijloacele

Art. 3. — Uniunea va aranja adunări generale pentru cristalizarea ideilor, va delega funcţionari în ţară şi în străinătate pentru studiarea diferitelor chestiuni de interes economic, administrativ, cultural etc., al oraşelor; îşi va înfiinţa bibliotecă; va organiza anchete şi procura studii asupra îmbunătăţirii de tot felul (sociale, industriale) a situaţiunei oraşelor; va înainta forurilor în drept moţiuni şi va pregăti anteproiecte de legi în chestiunile orăşeneşti; îşi va da avizul asupra proiectelor de legi referitoare la oraşe.

Averea

Art. 4. — Averea Uniunei o formează fondurile create din cotele membrilor şi din eventualele donaţiuni şi instalaţiunile de birou, bibliotecă, etc.

Membrii

Art. 5. — Membrii Uniunei sunt activi, onorifici şi donatori.

Membrii activi sunt toate oraşele din România, cari şi-au anunţat intrarea lor în Uniune.

Membrii onorifici pot fi persoanele, cari la propunerea comitetului, în urma meritelor lor, se proclamă ca atari, de către adunarea generală.

Membrii donatori sunt aceia, cari plătesc odată pentru totdeauna cel puţin 10.000 Lei.

Durata participării ca membru

Art. 6. — Membrii activi şi donatori rămân membrii Uniunei până la dizolvarea acesteia, iar cei onorifici până ce nu anunţă retragerea lor.

Drepturile membrilor

Art. 7. — Membrii activi participă la adunările generale ale Uniunei în modul prevăzut în art. 12; iau parte la discuţie, fac propuneri şi stabilesc statutele, aleg biroul şi comitetul Uniunei în conformitate cu art. 15 şi 22, conlucrând la rezolvirea tuturor atribuţiilor adunării generale.

Membrii onorifici şi donatori pot participa la adunările Uniunei, pot face propuneri, dar au numai vot consultativ.

Datorinţele membrilor

Art. 8. — Membrii activi sunt obligaţi să plătească anual (în luna I. a fiecărui an bugetar) următoarele taxe de membru: oraşele având mai puţin de 5000 locuitori 500 Lei, având 5.000—10.000 locuitori 1000 Lei, oraşele cu 10—20.000 locuitori 2500 Lei, acelea cari au 20—50.000 locuitori 5000 Lei, acelea cu 50—100.000 locuitori 10.000 Lei, iar în fine oraşele cu peste 100.000 locuitori vor plăti 25.000 Lei.

La stabilirea acestor taxe. precum şi în cazul art. 12, este dătător de măsură numărul ultim al populaţiunei, publicat de către oficiul statistic.

Membrii onorifici nu plătesc taxa de membru.

Membrii donatori plătesc taxa prevăzută la art. 5.

Art. 9. — Membrii activi şi onorifici sunt obligaţi să trimită serviciului de informaţii câte două exemplare din lucrările lor tipărite şi să servească datele cerute de birou.

Organele Uniunei

Art. 10. — Organele Uniunei sunt: adunarea generală, comitetul şi biroul.

Adunarea generală

Art. 11. — Adunarea generală este ordinară sau extraordinară. Adunarea ordinară se ţine în fiecare an în luna Septemvrie, cu numărul membrilor prezenţi.

Locul şi timpul le va fixa comitetul, iar convocarea se face de către prezident.

Adunarea generală extraordinara se ţine ori de câte ori comitetul va găsi cu cale, sau la cererea a cel puţin 30 membrii ai Uniunei. In

www.dacoromanica.ro

acest din urmă caz prezidentul este ţinut să facă convocarea în termen de 30 zile dela cerere.

Art. 12. — Membrii activi (oraşele) participă la adunarea generală prin delegaţii lor şi anume în modul următor:

Oraşele având mai puţin de 20.000 locuitori, cu 1 delegat; oraşele având 20—50.000 locuitori, cu 2 delegaţi, iar oraşele având peste 50.000 locuitori, cu 3 delegaţi şi în fine Capitala cu 4 delegaţi

Delegaţii vor fi aleşi la invitarea biroului, de către consiliile orăşeneşti, respective de către corpurile reprezentative ale oraşelor.

Delegat poate fi ales oricare cetăţean al oraşului, însă cel puţin un delegat va fi primarul, ajutorul sau alt funcţionar orăşenesc.

Fiecare delegat are un vot, care se poate exercita numai personal.

Art. 13. — Adunarea generală se ocupă şi poate aduce hotărâri numai în acele chestiuni, pe care i-le prezintă spre pertractare comitetul, care se va îngriji de pregătirea temeinică a obiectelor prin referentul secţiei de specialitatea respectivă; ea însă poate da îndrumări comitetului în oricare chestiune, ce cade în sfera de activitate a Uniunei.

In deosebi adunarea generală: *a)* alege comitetul, *b)* aprobă bugetul Uniunei, *c)* aprobă conturile de gestiune şi dă cuvenita descărcare, *d)* întocmeşte statutele şi hotarăşte asupra modificării lor, *e)* se pronunţă asupra dizolvării.

Programul adunării se va comunica membrilor cu 15 zile înainte, iar propunerile vor fi înaintate biroului cu 8 zile înainte de începerea adunării

Hotărârile se aduc prin simpla majoritate a voturilor şi a membrilor activi prezenţi, cari să reprezinte cel puţin 1/4 a membrilor. In caz contrar adunarea generală se amână pe 30 zile, când ea va putea lua hotărâri valide cu numărul membrilor prezenţi.

Preşedintele nu votează, dar în caz de paritate de voturi, decide votul lui. Hotărârile luate în majoritate, obligă toţi membrii.

Art. 14. — Conferinţele în adunările generale pot dura pentru orator (vorbitor) cel mult 30 minute, iar interpelările şi deliberările membrilor, cel mult 10 minute, având adunarea generală dreptul de-a prelungi acest termen.

Nu intră în cadrul discuţiunilor adunărilor Uniunei chestiunile cu caracter de politică militantă de partid, cu caracter religios sau filozofic, cari relevă de cadrul constituţional.

Comitetul

Art. 15. — Comitetul e compus: *a)* din preşedinte, 4 vicepreşedinţi, secretarul general şi 2 secretari ai Uniunei, dintre cari unul va fi casier, iar celalalt controlor; apoi: *b)* din 15 membrii aleşi de adunarea generală dintre membrii Uniunei şi *c)* din 5 bărbaţii de specialitate, cari se interesează de afacerile oraşelor. Adunarea generale va alege şi 6 supleanţi, cari în caz de nevoie să înlocuaiscă membrii cărora le-a încetat mandatul. Alegerea se face la propunerea preşedintelui prin votare simplă sau la dorinţa a 30 membrii prezenţi, prin votare secretă, cu majoritate relativă de voturi.

Membrii de sub *b*, vor fi aleşi astfel, ca să cadă câte 5 membrii pe fie-care categorie din oraşele, cari au sub 20.000, dela 20—50.000 şi peste 50.000 locuitori.

Membrii de sub *b)* ai comitetului în caz când ar fi împiedicaţi, pot fi înlocuiţi de către oraş, potrivit art. 12 al. 4. Ceilalţi membrii se pot prezenta numai personal.

Funcţiunile membrilor comitetului sunt onorifice, ei vor primi dela comunele respective numai spesele de deplasare.

Art. 16. La deliberările comitetului se pot invita cu drept de vot consultativ şi alţi delegaţi ai oraşelor, precum şi alţi bărbaţi de specialitate, afară de membrii în comitet.

Art. 17. — Comitetul se reînoeşte tot la 3 ani. Locurile de membrii devenite vacante între timp, le complectează însuşi comitetul din supleanţi, până la întâia adunare generală ordinară ori extraordinară.

Atribuţiile comitetului

Art. 18. Comitetul aduce hotărâri în chestiile cari nu sunt rezervate adunării generale, întocmeşte şi prezintă bugetul şi contul de gestiune al Uniunei, adunării generale, se îngrijeşte de executarea hotărârilor sale şi ale adunării generale; decide asupra convocării extraordinare a adunării generale; complectează oficiile biroului, devenite vacante în decursul mandatului; purcede în cazurile speciale, când biroul nu se ţine pe sine competent, a lua măsuri şi cari de altcum nu cad în atribuţiile adunării generale; decide în privinţa organizării biroului; supraveghiază funcţionarea, mai ales administrarea averei şi pregăteşte lucrările pentru adunarea generală.

Art. 19. — Comitetul ţine şedinţe după trebuinţă şi este convocat de preşedinte, în lipsa lui de cel mai în vârstă vicepreşedinte. Preşedintele însă este obligat să convoace acest comitet la dorinţa unei cincimi din membrii comitetului.

Art. 20. — Comitetul este dator a ţinea cel puţiu 4 şedinţe pe an.

Art. 21.—Membrii comitetului au voturi egale şi decid prin majoritate relativă de voturi.

Preşedintele nu votează, dar în caz de paritate de voturiî decide.

www.dacoromanica.ro

Biroul

Art. 22. Biroul este compus . din 1 preşedinte, 4 vicepreşedinţi, secretar general şi 2 secretari, cassier şi controlor ai comitetului, aleşi de adunarea generală, prin votare simplă, ori la dorinţa majorităţii prin votare secretă, cu majoritate relativă de voturi. Biroul se reînoieşte tot la 3 ani şi rămâne în funcţiune până la alegerea definitivă a altui birou, adică până la terminarea adunării generale ordinare a treia următoare.

Funcţiunile membrilor biroului sunt onorifice; excepţiune face secretarul general şi un secretar, care va fi substitutul lui; aceştia se aleg de către adunarea generală, putând fi realeşi. Ambii vor fi jurişti sau oameni calificaţi în economia naţională şi cu experienţă în administraţia oraşelor. Ei vor primi retribuţiunile fixate în buget.

Secretarul general după un an de noviţiat, rămâne definitiv pe o durată de 10 ani.

Art. 23. — Biroul se îngrijeşte de pregatirea şi convocarea şedinţelor comitetului, observând limitarea cuprinsă în art. 18; execută hotărârile adunarii generale şi ale comitetului; ia dispoziţiuni după trebuinţă, în interesul realizării scopurilor Uniunei, dacă acestea nu sunt rezervate competenţei comitetului sau adunării generale, sau dacă luarea acestor masuri a fost încredinţată lui.

Art. 24. — In numeie biroului purcede de obiceiu preşedintele, iar în cazul când ar fi împiedicat, vicepreşedintele, delegat din partea comitetului.

Preşedintele şi vicepreşedintele au dreptul de a participa la lucrările biuroului.

Art. 25. — Biroul va avea un serviciu de informaţiuni.

Acest serviciu stă sub conducerea secretarului general, respective a unui secretar şi supravegherea comitetului, care stabileşte detaliat organizarea serviciului

Art. 26. — Datoria serviciului este rezolvirea actelor şi administrarea banilor, pregătirea lucrărilor necesare pentru Uniune, pregătirea corespondenţei Uniunei, adunarea ediţiilor lucrărilor scripturistice ale oraşelor şi ale datelor referitoare la administraţia orăşenească; intermedierea între oraşe şi alte autorităţi şi în sfârşit informarea şi darea deslusirilor pentru oraşele membre ale Uniunei.

Art. 27. — Pentru lucrările mai mari facute pe seama membrilor singuratici, serviciul este îndreptăţit a reclama cheltuelife efective.

Secţiile de specialitate

Art. 28. — Pentru pregătirea competentă a chestiunilor, comitetul formează secţii de specialitate, cari vor avea preşedinte, referent şi 2 membrii din sânul comitetului; preşedintele va fi ales de comitet, iar referentul de către secţie.

Ca membrii ai secţiilor încă pot fi învitaţi cu vot consultativ şi persoane competente din afară de comitet.

Art. 29. — Secţiile sunt îndeosebi: 1) de organizaţie şi documentaţiune administrativă, 2) financiară, 3) a întreprinderilor economice, 4) de construcţii, desvoltarea oraşeior şi higienă publică, 5) culturală şi a ocrotirilor sociale.

Art. 30. — Preşedintele, împreună cu preşedinţii şi referinţii secţiilor vor hotărî programul eventual regulamentul lor interior.

Informatorii Uniunei

Art. 31.— Fie-care oraş aparţinător Uniunei, designează câte un funcţionar capabil propus de către primar, ca informator pentru Uniune. Acest informator va avea să avizeze imediat serviciul de informaţii despre toate evenimentele mai importante, întâmplate în administraţia oraşului, trimiţând eventual chiar şi copia hotărîrilor respective; vor trimite serviciului de informaţii câte un ezemplar din toate lucrările oficioase orăşeneşti importante, ca: copia bugetului, a conturilor de gestiune, gazeta oficială a oraşului şi alte lucrări comunale imprimate sau de interes general.

Desfiinţarea Uniunei

Art. 32. — Uniunea se poate desfiinţa numai prin hotărârea adunării generale, adusă în prezenţa alor trei din patru părţi a membrilor şi cu două treimi a voturilor membrilor prezenţi.

Art. 33.—Uniunea oraşelor poate înfiinţa pe lângă biroul ei central o secţiune de asigurare mutală între oraşe, care va funcţiona pe bazele societăţilor de asigurare.

De asemenea pe bazele inventariilor de averi ale comunelor, Uniunea oraşelor va putea contracta împrumuturi în condiţiunile ce va găsi mai potrivite, din care oraşele să se alimenteze pentru trebuinţele lor edilitare şi economice.

---

*) Articol nou admis de adunarea generală a Uniunei oraşelor din 24 Septembrie 1923, a se introduce în statutele Uniunei:

Aprobat de Ministerul de Interne
cu adresa No. 54120 din 25 Iulie 1922

www.dacoromanica.ro

DAREA DE SEAMĂ

a

Adunărei generale ordinare pe anul 1923, ţinută la Timişoara în zilele de 23 şi 24 Sept., 1923

Şedinţa se deschide în ziua de Duminecă 23 Septembrie 1923, ora 10 jum. dimineaţa, în sala consiliului Primăriei Oraşului Timişoara.

Prezideaza D-l Dr. I. Costinescu, Primarul Capitalei şi Preşedinte al Uniunei Oraşelor, asistat de D-l G. Toma, Primarul Iaşilor, L. Georgevici, Primarul Timişoarei, Vice-Preşedinţi şi I. Roban, Secretarul General al Primăriei Capitalei, girând şi postul de Secretar General al Uniunei, cum şi de D-l E. Dandea Primarul Târgului-Mureş, Membru în Comitet şi Secretar titular.

Comitetul Uniunei mai este reprezentat prin oraşele: Chişinău, Cernăuţi şi Cluj, Vice-Preşedinţi şi Braşov, Constanţa, Galaţi, Lugoj, Oradia Mare, Ploeşti, Sibiu, Tecuci, Membri (lipsa fiind: Abrud, Arad. Craiova şi Vălenii-de-Munte) şi prin Râmnicul-Sarat şi Satul-Mare, Membrii supleanţi (lipsind dintre aceştia din urmă: Deva, Ismail, Radăuţi şi Târgul-Jiu).

Ministerul de Interne este reprezèntat prin D-l Văraru M. din Consiliul Superior Ad-tiv şi prin D-l Costea, Prefectul jud. Timişoara.

Din cele 60 oraşe anunţate că vor participà, dupa invitaţiunea făcută la 20 August 1923 de către biuroul central prin D-l Preşedinte al Uniunei Oraşelor din România, cu adresa Nr. 160 din 1923, sunt reprezentate 41, precum urmeaza:

Numele oraşului	Numărul populaţiuei	Valoarea budgetului pe 9 luni 1923	Numele reprezentanţilor şi calitatea lor
1. Alba-Iulia	12.000 locuitori	1.000.000 lei	a) Aurel Sava, Primar b) Ath. Mârza, Jurisconsult
2. Baia Mare	15.000 „	9.000.000 „	Camil Pop, Primar
3. Baia Sprie	4.600 „	1.800.000 „	C. Nicoară, Primar substitut
4. Braşov	50.000 „	28.000.000 „	a) Emil Socaciu, Primar subst. b) F. Lurtz, Consilier
5. Brăiia	125.000 „	29.000.000 „	a) I. Popescu, Secretar General b) G. Marinescu, Ing. Dir. Tech.
6. Botoşani	46.000 „	12.000.000 „	a) D. Hanganu, Preş. Com. Inter. b) I. Romanescu, Vice-Preşedinte
7 Bucureşti	800 000 „	280.000.000 „	a) Dr. I. Costinescu Preş. Com. Inter. b) M. Berceanu, Prim-Vice. Preş. c) Ing. R. Kobici, Vice-Preşedinte d) D. P. Niculescu, Vice-Preşedinte e) I. Roban, Secretar General

www.dacoromanica.ro

Numele oraşului	Numărul populaţiunei	Valoarea budgetului pe 9 luni 1923	Numele reprezentanţilor şi calitatea lor
8. Buzau	40.000 „	8.000.000 „	G. Stanescu, Preş. Comis. Interimare
9. Careii Mari	17.000 „	4.500.000 „	Aurel Pop, Primar
10. Caransebeş	10.000 „	1.500.000 „	M. Mihale, Consilier
11. Cernăuţi	140.000 „	65.000.000 „	a) Alfred Minkuşz. Consilier b) St. Scarlat, Director General
12 Chişinau	375.000 „	29.000.000 „	Prof. Obreja, Ajutor de Primar
13. Cluj	100.000 „	48.000.000 „	Crainic, Consilier
14. Constanţa	63.000 „	41.000.000 „	a) P. Niţescu, Vice-Preşedinte b) I. Focşa, Secretar General
15. Corabia	10.000 „	3.000.000 „	a) C. Rădulescu, Preş. Com. Inter. b) I. Voitic, Secretar
16. Făgaraş	7.000 „	1.100.000 „	I. Pop, Primar
17. Focşani	37.000 „	6.700.000 „	a) Dr. Pascu, Vice-Preşedinte b) Beloiu C, Vice-Preşedinte
18. Galaţi	300.000 „	—	I. Prodrom, Preş. Comis. Inter.
19. Ghe:la	10.000 „	5.000 000 „	V. Bota, Primar substitut
20. Giurgiu	22.000 „	8.000.000 „	Spiru Damian, Vice-Preşedinte
21. Hârlău	5.000 „	1.000.000 „	Eugen Totoescu, Preş. Com. Inter.
22. Iaşi	150 000 „	37.000.000 „	G. Toma, Preş. Comis. Inter.
23. Lugoş	22.000 „	6.600.000 „	a) I. Harambaşa, Primar b) Dr. Alex. Vasile, Prim-notar
24. Mediaşi	13.000 „	3.000.000 „	Iuliu Stenzel, Primar
25. Odobeşti	—	—	G. Băiatu, Preş. Com. Inter.
26. Odorheiu	13.000 „	4 000.000 „	a) E. Negrutz, Primar b) Artur Törek, Inginer
27. Oradia Mare	—	—	a) Coriolan Bucico, Primar b) D. Mangra, Prim-Jurist
28. Orăştie	8.500 „	3 000.000 „	Alex. Herlea, Primar
29. Piatra Neamţ	24.000 „	6.000.000 „	Palade, Primar
30. Ploeşti	70.000 „	50.000.000 „	a) G. Fotescu, Preş. Com. Inter. b) G. Georgescu, Vice-Preşedinte c) G. Ioneanu, Consilier
31. Râmnicu-Sărat	17.000 „	5.000.000 „	Artur Hartular, Preş. Com. Inter.
32. Râmnicu-Vâlcea	10 000 „	3.500.000 „	G. Ştefănescu, Preş. Com. Inter.
33. Satu-Mare	62 000 „	17.000.000 „	Ferenţiu, Primar
34. Sf. Gheorghe	14.000 „	3.500.000 „	Isidor Răcăuceanu, Primar
35. Sibiu	36.000 „	8.000.000 „	Vilhelm Goritz, Primar
36. Soroca	20.000 „	2.000.000 „	M. Rădulescu-Dobrogea, Primar
37. Tg Mureş	40.000 „	26.000.000 „	Em. Dandea. Primar
38. Tg. Ocna	8.000 „	1.000.000 „	Vasile Dobreanu, Pr. Com. Int. Mih. Vasiliu, Consilier
39. Tecuci	18.000 „	3.600.000 „	a) C. Burghelea, Vice-Preşedinte b) Iacob Iacobescu, Consilier
40. Timişoara	104.000 „	28.000.000 „	a) L. Georgevici, Primar b) D. Nistor, Prim-Notar c) G. Bîrăescu, Consilier d) Samuil Sagovici, Consilier e) Coriolan Bugariu, Consilier f) Ernest Haim, Consilier g) G. Alex. Iriny, Consilier h) Pavel Diseli, Consilier
41. Zalău	12.000 „	2.500.000 „	Nicodim Cristea, Primar

www.dacoromanica.ro

Printre asistenți se remarca și D-l Pau Negulescu, Prof. Universitar de Drept Ad-tiv.

Dupa ce se stabilește și înscrie modul de reprezentare al orașe or prezente, ia cuvântul:

D-l *Lucian Georgevici*, Primarul Timișoarei, care aduce mulțumiri comitetu ui Uniunei pentru satisfacția și onoarea ce i-a procurat de a hotarî ținerea celei de a doua adunări generale ordinare în orașu Timișoara, ferlcit de a primì în el un așà de mare numărde primari ai orașelor României Mari, pe care îi saluta cu că dura frățească în numele consiliu ui comunal al Timișoarei.

Arată ca adunarea de azi vine să lucreze cu însuflețire și patriotism, în scopul consolidărei României-Mari, creată cu atâtea jertfe și urând congresiștilor spor la muncă, roagă pe D-l Dr. I. Costinescu, Președintele Uniunei, să purceada la deschiderea adunărei.

D-l *Dr. I. Costinescu,* sa ută orașul Timișoara, în numele tuturor orașelor din Uniune, arătând că acest oraș poate servì de pildă și învățământ tuturor orașelor, prin gospodăria ce are. Arată în trăsături generale greutățile ce se întâmpină în conducerea orașelor și conchide la învățământu ce-l trage din Timișoara că numai continuitatea în conducere a Primarilor poate duce a o bună și adevărată gospodărie comunală; că chestiunea asigurărei acestei continuități va fi desbătută în congres cu ocaziunea discuțiunilor ce se vor face în jurul proectului de lege al unificărei ad-tive și aduce mulțumiri D-lui Negulescu, Profesor Universitar de Drept Ad-tiv, care ia parte la congresul Primari or și care cu deosebita sa competință va ajutà la găsirea ce or mai bune soluțiuni egale pentru viața comunală, a cărei administrație se legiferează prin acel proiect.

Mulțumind D- ui Primar din Timișoara și întreg Consiliu ui pentru primirea ospitalieră ce a făcut congresiștilor primari, le urează activitate rodnică și îndelungată.

Salutând și pe reprezentanții Guvernului și Ministerului de Interne, prezenți la adunare, propune a se trimite din partea Uniunei, următoarele telegrame:

1. *M. S. Regelui*

„Primarii Comunelor Urbane ai României Mari, adunați astazi la Timișoara în al doilea congres al Uniunei Orașelor, își îndreaptă gândurile catre M. V. rugând-O respectos a primì încredințarea neclintitu ui lor devotament și urări de pasnica și îndelungată domnie.

„Traiasca iubita noastra dinastie!"

2. *D-lui I. I. C. Brătianu*
Prim-Ministru

„Primarii Comunelor Urbane din întreaga România, adunați în al II-lea congres al Uniunei Orașelor, la Timișoara, își îndreaptă gândul către acela care a știut în timpuri grele să ducă țara pe drumul cel bun și sub conducerea căruia în timp de pace va ajunge desigur la înflorirea pe care o dorim cu toții".

3. *D-lui G-ral Văitoianu*
Ministru de Interne

„In numele Primarilor Comunelor Urbane din întreaga țară, adunați în al II-lea congres al Uniunei Orașelor la Timișoara, vă rog să primiți asigurarea sentimentului lor de devotament și de credință, în sprijinul ce-l acordați desvoltărei vieței orașelor".

Congresul, în unanime aplauze, aprobă trimiterea telegramelor.

Ședința congresului se declară apoi deschisă, cu următoarea ordine de zi:

1) Darea de seamă asupra primului an de funcționare al Uniunei Orașelor.

2) Contul de gestiune și descărcarea comitetului;

3) Bugetul Uniunei pe anul 1924;

4) Complectarea comitetului prin alegerea secretarului general al Uniunei.

5) Proectul de lege al unificărei ad-tive, în legătură cu noua organizare a comunelor urbane și anume:

a) Citirea părților referitoare la comunele urbane din proectul de lege, depus în Parlament;

b) Idem, propunerile D-lui Em. Dandea, Primarul Orașului Târgul-Mureș, referitoare la organizarea orașelor;

6) Inființarea de școli și căminuri pentru creșterea ucenicilor industriali și comerciali;

7) Municipalizarea cinematografelor;

8) Diverse și anume:

a) Chestiunea asigurărilor mutuale între orașe pentru averile comunale.

b) Despre bursele libere comunale din Capitală;

c) Raportul Comisiunei delegată de Primăria orașului București pentru studierea organizării pieților orașului München.

d) Propunerea D-lui Em. Dandea referitoare la înființarea unei expoziții a orașelor cu ocazia congresului pe anul 1925.

D-l *Costea prefectul județului Timișoara,* salută adunarea în numele guvernului și declară ca e foarte mulțumit că poate asistà la congresul primarilor, care reprezintă toata țara si dela munca cărora se așteaptă propășirea

www.dacoromanica.ro

orașelor și întărirea elementului național în toate provinciile întregite.

Idealul național trebue să fie crezul tuturor conducătorilor orașelor și toată activitatea lor trebue să tindă la consolidarea României întregite.

Mulțumind D-lui Președinte al Congresului pentru cuvintele rostite și cu credința ca din activitatea ce se va desfășurà aci se vor găsi mijloacele de a asigurà orașelor permanentizarea în fruntea lor a adevăratelor elemente românești, forțe ale neamului nostru ureaza adunarei spor la munca.

D-l *M. Vararu,* în numele D-lui Ministru de Interne, saluta adunarea primarilor comunelor urbane, declarându-se mulțumit de a participà tot D-sa și la a IIIea congres al Uniunei Oraselor, careia îi ureaza munca spornica întru luminarea și fixarea ce or mai bune conditiuni ale pactului de asigurarea desvoltarei oraselor a care tinde cadrul reformei administrative, ce formeaza punctul principal al discuțiunilor, anunțate în ordinea de zi.

Intrându-se în ordinea de zi, D-l Președinte, Dr. I. Costinescu, citește urmatoarea dare de seama asupra primului an de funcționare al Uniunei Orașelor:

„Dupa cum cunoașteți din darea de seama asupra adunarei generale de constituire a Uniunei Orașelor din România, ținuta la Cluj în ziua de 11 Iunie 1922, aderaseră la Uniune înainte de congres 67 orașe, dintre cari au fost reprezentate la congres 33, iar celelalte 34 aderasera numai în scris, parte din ele numindu-și delegații, iar parte fara a-i fi comunicat.

Imediat dupa constituire s'a pus provizoriu în funcțiune biuroul central al Uniunei, care funcționează la Primaria Capitalei, pe lânga Secretariatul General al ei și în mai puțin de o luna după congres, atât statute e cât și darea de seama amintita mai sus, au fost imprimate și trimise tuturor orașelor din România, cu invitatia pentru cele ce aderaseră de a comunicà biuroului Uniunei numele reprezentanților și a informatorului și de a achità taxa pe primul an, păsind astfel la începutul formărei capitalului Uniunei, iar pentru cele ce nu aderasera deloc, cerându-li-se să raspunda daca acceptă a intrà în Uniune.

La 25 Iulie 1922 Ministerul de Interne comunicà cu adresa Nr. 54120 ca a aprobat statutele Uniunei.

In tot cursul anului 1922—23 pâna azi, s'au înregistrat ca aderate la Uniune 95 orașe, din totalul de 151 din întreaga Românie.

Din aceste orașe, au achitat însa, în regula, cotizațiunile a diverse epoci numai 59, iar 36 de orașe sunt în restanta cu plata cotizatiunilor pe anu 1922 23

Din taxele varsate pâna acum, care însumeaza un total de lei 162.700, s'a putut economisì în primul an de funcționare a Uniunei, suma de lei 131.940. datorita faptului ca biuroul provizoriu a Uniunei a fost condus în mod onorific de Secretarul General al Primariei Capitalei, iar personalul ajutor s'a restrâns numai la două persoane, care fiind și funcționari ai Primariei Capitalei, s'au mulțumit în primul an cu o foarte modestă remunerație.

Pentru o desvoltare logica și naturală ce urmeaza sa aiba biuroul Uniunei Orașe or, în a carei atribuțiuni ar intrà și scoaterea unui organ de pu' licitate, care să țina la curent orașele cu toate chestiunile de edilitate și economice ce le privesc, facem un că duros apel la toate orașele membre să verse regulat și la curent cotizațiunile prevazute de statute, atât pe anul 1922 cât și pe anu 1923, pentruca astfel, având un fond mai important, să se poata da organizatia cuvenita de activitate și de propașire a biuroului Uniunei.

In afara de aceasta, este nevoie ca fiecarè oraș în parte să comunice anual dari de seama desvoltate asupra activitații comunale, asupra mijloacelor prin care au rezolvat și învins diversele probleme edilitare, atât de dificilè în împrejurările de astazi, cum și asupra rezultatelor experiențelor technice și administrative prin care au trecut în cursul unui an.

Pe aceste baze și spre desavârșirea scopului de reciprocitate de servicii și de unitate de conducere, cautăm contând pe concursul material a tuturor orașelor sa dăm desvoltarea cuvenită biuroului Uniunei, astfel ca să se poată întreține corespondența cu fiecare oraș în parte.

In primul an de funcționare al Uniunei s'a ținut, dupa cum vă este cunoscut și o adunare generala extraordinară, în ziua de 18 Octombrie 1922, cu ocaziunea serbărilor Incoronărei, în care:

a) s'a aprobat afilierea Uniunei Orașelor din România la Uniunea Internationa a a Orașelor din Bruxelles.

b) s'a decis creiarea a încă unui loc de Vice-Președinte în comitet, în care a și fost ales D-l Primar al Orașului Iași.

c) s'a întocmit și expediat Guvernului o moțiune referitoare la exproprierea proprietatilor oraselor.

Deasemenea tot în cursul primului an s'a constituit în doua adunari ale comitetului și secțiunile de specialitate, prevazute de art. 29 din statute și nu putem trece sub tacere regretul că aproape tota itatea orașelor din Uniune nu ne-au trimis nici-o chestiune, care să ceara studiul si avizu secțiunilor constituite.

www.dacoromanica.ro

afara de o singura și onorabila mențiune ce se cuvine harnicului și neobositu ui secretar al Uniunei, D-l Dr. Em. Dandea. Primarul Orașului Tg.-Mureș, care v'a remis doua studii foarte importante și anume: primul referitor la ordonarea gospodariei orașenești și a doilea a propuneri referitoare la organizarea orașelor, ultima formând una din chestiunile anunțate în ordinea de zi a adunarei noastre generale de astazi.

In cea de a doua adunare a Comitetului Uniunei, ținută la 1 Iunie 1923. au urmat discuțiuni în jurul proectului de lege al unificărei administrative, hotarându-se ca. după cunoașterea dispozițiunilor acestui proect, discuțiunile sa se faca în congresu dela Timișoara.

Cu aceste deziderate și cu credința ca toți suntem convinși de utilitatea instituțiunei noastre și de progresul ce se poate realizà prin ea, pentru satisfacerea tuturor intereselor orașelor, sa utam în D-voastra orașele ce le reprezentați la acest congres și suntem siguri că prin muncă și unire vom sporì avantajele morale și materia e, atât ale fiecarui oraș în parte, cât și al Uniunei noastre".

Adunarea aplauda unanim aceasta dare de seama.

b) *Contul de gestiune și descarcarea comitetului.*

D-l *Ioan Roban,* Secretarul General al Primariei Capitalei citește urmatorul raport:

„Alaturat supunem cunoștinței D-v primu cont de gestiune al Uniunei Orașe or, întocmit pentru epoca de funcționare a primului an, socotit dela Iunie 1922 Septembrie 1923.

Acest cont se prezinta la venituri cu ei 162.700, iar la cheltueli cu lei 30.760,90. și anume:

1) Imprimate și articole de biurou	10.140,
2) Abonamente reviste	3.583,
3) Plata persona ului biuroului	7.500,
4) Cheltue i diverse de reprezentanța cu membrii comitetului	9.537,90
Total che tueli	30.760,90
Rezultând un so d numerar de lei	131.939,10
Din acest sold s'a depus spre fructificare	100.000,—
Mai rămâne numerar în casa lei	31.939,10

Va rog sa binevoiți a lua act de acest cont și a da cuvenita descarcare comitetului".

Adunarea Generala ia cunoștința de ce e expuse, aprobă contul de gestiune si da descărcarea comitetului.

c) *Bugetul Uniunei pe anul 1924*

D l Presedinte *Dr I Costinescu,* cere ca pentru formarea bugetului sa se a eaga o comisiune compusa din 3 reprezentanți ai orașelor din Comitetul Uniunei, care având în vedere bazele și indicațiuni e din darea de seama pe primul an de funcționare, să întocmeasca un proect de buget și sa-l supuna desbaterei adunarei în ședința de mâine.

Adunarea încuviințeaza propunerea și alege o comisiune bugetara compusa din D-nii: C. Toma, Primarul Orașului Iași. Emil Socaciu, Primar substitut al orașu ui Brașov și I. Focșa, reprezentant al orașu ui Constanța.

2) *Alegerea Secretarului General al Uniunei.*

D-l *Dr. I. Costinescu,* arata ca Comitetu Uniunei trebue complectat prin alegerea secretarului genera , loc care a rămas necomplectat anul trecut și întrucât, dupa cum s'a văzut din Darea de seama, acest loc a fost girat până acum de Secretaru General al Primariei Capitalei, cu toata competință cuvenita, propune adunărei că D-l I. Roban sa fie ales și confirmat definitiv ca Secretar General al Uniunei.

Aceasta alegere D-sa o gasește nimerită pentru motivul ca secretarul general trebue sa fie de fapt și conducatorul biurou ui central al Uniunei dela București și deci urmeaza a fi în permanenta legatura cu Președinte e Uniunei, care conform statului este Primarul Orașului București cât și pentru faptul că D-l I. Roban îndep inește cu prisosință condițiunile prevazute de art. 22 din statute, fiind jurist și cu o experiența de aproape 20 de ani în administrațiunea comunala.

Adunarea generala, în aplauze unanime, aprobă alegerea D- ui I. Roban ca Secretar General a Uniunei Orașelor.

Proectul de lege pentru unificarea Ad-tivă

D-l *Dr. Costinescu.* Arată că în juru acestui punct din ordinea de zi urmează a se concentra atenția tuturor domnilor primari, în scop de a se putea propune eventuale e modificări, care sa asigure desvoltarea gospodariei orașenești pe baza principiilor celor mai sănatoase și adaptabile tuturor nevoilor și dificu taților de administrațiune.

Proectul de ege, cum și propunerile D-lui Dandea, au fost distribuite tuturor dinainte, astfel ca s'a ușurat cunoașterea lor și este nevoie numai de sistematizarea desbaterilor în jurul principii or fundamentale.

Declara deschisa discuția genera a la proectul de lege.

D-l *M. Vereru.* Ia cuvântul, înainte de a începe discuția, pentru a explică pe larg prin-

www.dacoromanica.ro

cipiile și economia proectu ui de lege.

'D-sa arata ca în guvernarea unei țari se disting 3 feluri de interese și anume:

a) Interesele genera e de siguranța Statului;

b) Interesele regiona e de județ, (șosele, etc.);

c) Interesele ocale comunale, care se rapoarta la satisfacerea nevoi or de viață comuna a unei aglomerațiuni, care constitue dupa numar și îndeletnicire orașe e și satele.

Pentru garantarea acestor trei interese proectul de ege ce vine în discuțiune a urmarit stabilirea egaturilor necesare firești echilibrului ad-țiilor, stabilind centralizarea acolo unde este în joc interesul siguranței genera e a statului și descentra izarea pentru interesele locale, dând dreptu autoritaților constituite de conducere, decizie și execuție.

Lămurește ca raporturile ce s'au stabilit din cele mai departate timpuri între Stat deoparte și județe și comună de alta parte, s'au centralizat în patru sisteme și anume·

a) Centralizare,

b) Deconcentrare,

c) Descentralizare și

d) Autonomie administrativa.

In primul sistem toate actele vieței comunale trebuiau sa aiba aprobarea autorității superioare centrale.

In al doilea sistem se constituià în diferite regiuni o autoritate din delegați trimiși de puterea centrală.

Sistemul descentralizarei și acel al autonomiei administrative sunt acelea care tind spre o libertate de inițiativa, dând dreptul de conducere, decizie și execuție.

Principiile fundamenta e ale legei sunt precizate de Constitutie și din toate titluri e și articolele proectului de lege se desprind lamurit doua baze:

1. Principiul centralizarei politice complecte a unității naționale, prevăzut de art. 1 din Constituție, și

2. Principiul descentralizarei în materie ad-tiva, prevazut de art .108 din Constituție reducându-se simțitor tutela ad-tiva superioara.

Examineaza apoi principiile prevăzute în proectul de unificare ad-tiva cu privire la:

1) *Reprezentanța locala* prin consiliul comunal (art. 14 și 365 442 din proect), arătând ca proectul se îngrijește de:

a) Capacitatea reprezentanței (art. 21, 22, 23 și 26) ca organ de gospodarie comunala.

b) Independența consiliu ui comunal garantata prin art. 36, 59, 74, 82 și 437 si urm

c) Continuitatea acțiunei ad-tive garantate prin termenul de 8 ani (art. 22 și 27).

2. Initiativa complecta și competența generala a consi iului comunal, garantata prin art. 53, 54. 122, 320, 324 și 335, însa în limitele egilor și regulamentelor de ad-ție publica și cu respectarea intereselor superioare ale statu ui.

3) Puterea de execuțiune proprie a deciziunilor uate de Consiliu și de către delegațiunea permanenta asigurata prin art. 15 și 355, menținându-se tutela administrativa și controlu numai în cazurile anume aratate de art. 117, 125. 239, 240, 241, 244, 267 și 274.

Arata ca controlul din partea Statului prin Ministerul de Interne urmarește numai apărarea intereselor superioare ale statului și respectarea legi or și regulamentelor.

In general și cu demonstrațiuni și trimiteri la diverse articole, 'D-sa arată ca proectul guvernului este bine studiat și legal și că prin el se asigura o buna gospodarie comuna a.

D-l *Dr. Costinescu,* mu tumește D-lui Vararu pentru luminoasa expunere ce a făcut, care ușureaza simțitor cunoașterea proectului de catre toți participanții.

'D-l *Prof. de Drept Ad-tiv Negulescu,* multumește D-lui Dr. Costinescu ca l'a invitat la acest congres și ca cunoscator a legiuirilor comunale din toate țari e civilizate arată, că proectul de ege modificator al actualei legi de organizare a comunelor urbane, ar trebui sa urmareasca realizarea autonomiei comuna e cât mai largi și totdeodată apărarea interesului național în teritorii e alipite.

D-sa gasește însa ca proectul de lege păcatuește față de ambele principii, deoarece autonomia este știrbita, chiar față de vechea lege, iar sub raportul interesului național vârsta de 25 ani, ceruta pentru alegatori și domiciliu real în comuna de doui ani înlătură elementele românești, stabilite la orașe după alipirea ținuturilor.

Este de parere a se fixà vârsta tot la 21 ani, iar termenul de doui ani de domiciliu sa se fixeze la șase uni. Reducerea vârstei alegatorilor a 21 ani pentru alegerile comunale este cu atât mai rațională, cu cât aceiași vârstă s'a prevazut la egea corpurilor legiuitoare, chemate a statuà asupra intereselor genera e ale statului.

Cere apoi sa se stabilească ca itatea și capacitatea femeei consiliere, susținând ca în consiliile comunale sa fie reprezentate instrucțiunea, cultu și artele și sa dispara politica. asigurându-se un timp îndelungat de funcționare a consiliu ui. Combate cauzele de dizolvare lăsate a aprecierea puterei executive.

'Deasemenea D-l Prof. Negu escu arata ca pentru toate actele importante ca: icitații, vânzari, regulamente, bugete etc., se cerè apro-

www.dacoromanica.ro

barea superioara, prin care fapt se paralizează viața comunala și se aduce vegetarea activitatei ei.

Arata ca în art. 319 322 sunt prevazute chiar cazuri de anulare din partea auto ita ei superioare și că deci nu mai poate fi vorba de autonomie comunală.

Trebue, dar. sa se stabilească posibilitatea de încheeri valabi e, cu dreptul pentru consiliul superior ad-tiv și pentru particulari de a e ataca, deci acte jurisdicționale și cu termene pentru a asigurà propășirea orașelor.

Găsește, dar, ca este cazul sa se propuna din partea primarilor un a t proect, care sa călăuzeasca la organizarea vieței comunale.

'D-l *Dr. Costinescu,* mu țumește D-lui Prof. Negulescu pentru observațiuni e facute și roagă pe 'D-nii oratori a se limita în discuțiuni pe timp de 10 minute, conform statutului.

'D-sa crede ca proectul are și parți bune și ca el trebue să rămână ca un schelet de organizare, care se va îmbracà cu toate dispozițiunile necesare propășirei orașelor.

'D-l *Toma, Primarul Iașilor,* cere marginirea discuțiunilor la principiile fundamentale, iar soluțiunile sa se dea pe seama unei comisiuni speciale, care pe baza principiilor sa faca observațiunile și eventua modificarea textului proectu ui de lege.

'D-l *Dr. Costinescu.* Își însușește parerea, dar cere a se citì articol cu artico pentru a se fixà în deplina cunoștința principii e generale calauzitoare.

'D-l *Obreja.* Principii e fundamentale ale egei trebue sa aiba în vedere unificarea principiilor de ad-ție a e provinciilor alipite și coordonarea realitați or.

Proectul are defecțiuni de principii și este prea vag, ceeace va da rezultate re e. cu dèosebire în ținuturile alipite.

Arata necesitatea ca proectul sa fie e'aborat pe baza principiilor rea fundamentale, cerând numirea unei comisiuni competinte, care sa lucreze a București și sa supuna Guvernului un nou proect.

D-l *Toma, Primarul Iașilor,* declara ca ia cuvântul a discuția generala pentru a-și exprima regretul că s'a întocmit o noua a catuire ad-tiva, fara ca din comisiunea respectiva sa fi facut parte vreunul din conducatorii actuali ai orașelor primarii parlamentari, prefecții și primarii ce nu fac parte din Corpurile Legiuitoare si ca nici cererea Comitetului Uniunei de a se amânà depunerea proectului și a se lua avizu Primarilor în privința modificarilor necesare, n'a fost ascultata de cei în drept.

D-sa crede, ca dupa ce diversele legi speciale au despoiat comunele de drepturi, cum a fost legea axize or și altele, cari au taiat veniturile comuna e și au omorât activitatea orașelor și dupa ce a te legi au impus sarcini comunelor fara nici-o acoperire de che tuiala, se cuvenea ca noul proect de lege sa aduca liberarea comunelor printr'o descentralizare efectiva și care sa asigure reprezentanților orașului toate drepturi e de conducere, decizie și execuție.

Dar noul proect de lege, așa cum este întocmit, reprezinta un regres fața de legea veche. Astfel a catuirea consiliului dupa proect este defectuoasa, fiind lasata hazardului. conform art. 399, pe când ordinea de candidare ar fi dat pe cei mai destoinici. Aceasta constitue un regres fața de trecut, când se alegeau cei mai capabili.

Al doi ea regres este ca suprima dreptul de recurs al Comune or la Consiliul de Miniștri și, în fine. al trei ea regres imixțiunea autoritaților centra e în deliberarile consiliului, ceeace suprima libertatea de gândire și decizie.

Se ridica contra dreptului de dizo vare rezervat de lege, ceeace va împiedica și desvoltarea comunelor, Consi iul Superior Ad-tiv fiind reprezentat aproape în totalitate prin puterea centrala.

Cere ca deciziunea de dizolvare sa fie încredințata în mâna unei instanțe judecatorești pentru a se asigurà garanția de continuitate a consilii or comunale.

D-l *Em. Dandea, prim. orașului Tg.-Mureș.* arata ca primirea proectului este periculoasa, cu deosebire pentru orașele în care strainii primeaza ca numar și unde elementul românesc covârșit nu va fi reprezentat deloc în consilii e comunale.

Este de parere ca în orice caz în aceste orașe Primarul trebue numit.

D-l *Dr. Costinescu,* dec ara închisa discuția generala și ridica ședinta fiind orele 13 anunțând a doua ședința la ore e 17.

Ședința dela 23 Septembrie 1923, orele 17

D-l *Dr. Costinescu* dec ara redeschisa ședința și este de parere ca, întrucât în ședința de dimineața toate discutiunile ce au urmat, au format un cadru general a dezideratelor Uniunei, va trebuì sa se treacà acum la citirea proectului, spre a se nota în deta iu articolele susceptibile de modificari în sensu discuțiunilor urmate.

Inainte, însa de a se începe citirea proectului, roaga adunarea a desemnà comisiunea care

www.dacoromanica.ro

se va ocupà -în detaliu la București de formularea modificarilor cerute a se aduce proectului de lege.

Adunarea generala decide ca aceasta comisiune sa fie formata din D-nii Primari ai orașelor: București, Iași. Cernauți, Chișinaù, Timișoara, Cluj. P oești, Tg.-Mureș, Brașov, Oradia-Mare, și Piatra Neamț. cari să se întrunească la București și sa redacteze modificarile necesare de adus proectului.

D-sa roaga adunarea a ascultà citirea proectului și a se sistematizà discuțiunile pe articole, grupându-se la un loc toate articolele. care trateaza acelaș subiect, spre a nu se revenì de mai multe ori pentru aceeași chestiune.

Citește apoi proectul, anunțând ca se va oprì atât la articolele unde din studiul sau propriu a gasit necesare anumite modificări, cât și la acele unde adunarea ar avea de făcut observațiuni și propuneri.

LA TITLUL I

Dispoziţiuni Generale.

Se cere modificarea textului art. 5, trătând despre comunele suburbane, în sensu ca sa poata fi declarate ca atare „toate comunele rurale care din punct de vedere economic sunt în legatura cu orașele".

Această redacțiune largește și posibilitatea formarei Circ. electorale în așa mod ca sa se asigure intrarea elementului național între conducatorii orașelor.

Adunarea admite modificarea.

LA TITLUL II

Consiliul Comunal și compunerea lui

La art. 20 D-l Dr. Costinescu este de părere ca pentru o buna gospodarie și pentru asigurarea desvoltărei orașelor ar trebuì ca în consilii e comunale sa fie reprezentate toate categoriile de cetațeni și din toate profesiunile ca: ingineri, medici. arhitecți, comercianți, industriași. gazetari, corp profesoral, barou, etc.

In acest scop toate categoriile de profesiuni și specialiști, constituite în asociațiuni. uniuni sau corporațiuni, sa fie obligate a întocmì liste pentru Comuna (barou , corpul medical, uniunea industriași or. camera de comerț asociația presei, etc.). iar alegatorii sa fie obligați a alege pe consilieri numai din astfel de liste. Cu acest sistem s'ar stabì condițiuni de eligibi itate pentru competința și s'ar putea ajunge la o selecționare de consilieri, pregatiți pentru gospodaria comunală.

D-l Prof. *Negulescu,* crede ca propunerea este avantajoasa, dar lovita de perico ul din Transilvania, unde e ementul strain este cel mai cult, astfe ca este mai buna menținerea reprezentarei minorității și desemnarea de consilieri de drept dintre capacitari.

D-sa mai crede ca *principiile* legei trebue schimbate, facându-se o lege specia a pentru comunele urbane și o a ta pentru comunele rurale.

Deasemenea referindu-se la organizarea ungureasca cu municipii, crede ca ar trebuì menținuta, consiliu ui municipal alegând o delegație comunala din sânu careia sa se numeasca primarul, ca reprezentant al puterei centrale, fie ca magistrat municipal, fie ca prefect al municipiu ui.

D-l *Stănescu, primar Buzău,* cere ca membrii de drept sa fie numiți de Guvern, propunând ca foștii primari și președinți ai comisiunilor interimare, care au funcționat timp de 2 ani, sa faca parte de drept din consiliu.

D-l *Mangra, Oradia-Mare.* propune ca jumătate din numarul membri or consiliului să fie numiți, iar în ceeace privește primarul. este de parere ca sa fie ales de consi iu. Cere ca directorii sa faca parte din consiliu, având vot deliberativ.

D-l *Nicodim Cristea, Zalău,* cere a se admite propunerea Primăriei Timișoara în aceasta privința și anume ca numirea să se faca din elemente e de cea mai mare valoare a orașului, studiindu-se situațiunea specifica a fiecarui oraș în parte.

D-l *Harambașa, Lugoj,* explica sistemul de alegere prevazut în legea ungurească. Cere ca aranjarea Circ. electora e sa se faca astfel ca elemente e românești sa fie reprezentate în consiliu dupa voința.

D-l *Nistor, Timișoara.* Un corectiv mai mare decât sistemul alegerii pentru a asigurà interesul nationa și desvoltarea elementului român consta în a admite numirea a cel puțin o jumatate membri de drept, între cari sa fie directorii de servicii.

D-l *Dr. Costinescu.* Pentru a se în atura teama ca, delegații categoriilor de profesiuni din Transilvania, ar putea fi mai mulți din elementele etnice, propune ca reprezentantu local sa fie recomandat de asociațiuni e generale din capitala, de exemplu medicul de catre Asoc. G-rala a Medici or din România, industriașul din Uniunea Generala din București, etc.

D-l *Georgevici, primarul Timișoarei.* Crede ca la compunerea consi iilor comunale se va avea în vedere principiile prevazute în constituție și cere a se lasà guvernu ui posibilitatea compunerei consiliu ui și dreptul de a numì persoane din toate paturile cu turale ale

www.dacoromanica.ro

orașului, altfel membri de drept desemnați de organizațiunile locale vor fi tot straini în acele orașe unde elementul românesc estè covârșit de cel etnic.

D-l *D. P. Niculescu, ajutor de Primar București.* Proectul de lege întocmit trebue sa urmareasca două idei bine distincte:

1) Independența și autonomia consiliilor comunale.

2) Preponderența elementu ui român din ținuturile a ipite în consilile comunale.

Crede că alegerea de 50 la sută și numirea a 50 la sută, conform principii or puse în discuțiune, nu va da rezultate satisfacatoare, deoarece în caz de descomplectare va ramâne larga posibilitate a se întrona politica în administrarea comunelor.

Propune ca 1 3 din consiliu, cum și primarul și ajutoarele sa fie numite de guvern din consiliu comunal și ca alegerile pentru consiliile comunale să se facă cât mai liber, pentru a putea patrunde în consilii elementele cele mai de va oare.

D-l *Obreja, Chișinau.* Propune 50 a suta aleși și 50 la sută de drept, alipindu-se comunele suburbane la comunele urbane și împărțind orașele pe circumscripțiuni, astfe ca să se asigure preponderenta elementu ui românesc.

D-l *Toma Iași.* Este și D-sa de parere ca alipirea comunelor rurale la comunele urbane ar putea asigurà preponderența elementului românesc în consilii e comunale.

D-l *Dr. Costinescu.*— Spune ca o comisiune speciala va stabi i la Ministerul de Interne raza de influența a e ementului românesc.

D-l *Isidor Racauceanu, Sf. Gheorghe.* Nici aceasta nu este o soluțiune genera a, deoarece de pilda în orașu Sf. Gheorghe tot elementul strain va predomnia în consi iu, deoarece comunele suburbane dimprejurul orașului sunt populate numai de straini.

D-l *Berceanu, București.* Arata ca din toate discuțiunile urmate, rezu ta ca o singura formula nu poate rezolvà chestiunea întregei țari, și ca deci unitatea complecta de ege nu este posibila, ci trebue stabi ita o diferentiere după regiune. Corectivele sunt date de art. 108 din Constituție, care prevede în consilii membrii de drept și membrii cooptați.

Aceste principii, îndemânatec aplicate. vor rezolva întreaga greutate a asigurarei preponderenței elementu ui românesc în administrarea comunelor urbane, cautându-se a se stabili numaru (dosajul) dupa regiuni și anume acolo unde sistemul de jumatate de membri aleși și jumatate numiti nu asigura o majoritate românească conducatoare, se va aplica corectivul cu membrii cooptați, în care vor intra și șefii de servicii și la rigoare s'ar putea chiar stabili 1 3 aleși și 2 3 numiți și cooptați.

D-l *Dr. Costinescu.* Este de parère ca cooptarea funcționarilor sa se faca ca o avansare pentru funcționari, cooptându-se în consilii numai funcționari superiori vechi și cu merite deosebite și aceștia peste numarul de 50 la suta.

Rezumând desbaterile urmate, crede ca sistemul de constituire a consiliilor comunale ar fi deci următorul:

a) 40 la suta prin alegeri,

b) 40 la suta prin alegeri, membri de drept delegați de corporații.

c) alesii și delegații vor coopta apoi pe ceilalți membrii în număr de 20%.

D-l *Prof. Negulescu,* crede ca ar trebui înfaptuita o deosebire chiar și între comunele urbane și anume: orașele de frontiera, unde trebue asigurat elementul național, sa aiba consiliu jumatate ales și jumatate desemnat de corporațiile orașelor, precum și un numar de consilieri numiți de Guvern .Primaru și ajutoarele sa fie delegate de minister din sânul consiliului astfel constituit, iar celela te orașe, unde nu mai este această teamă. să aibă orice alt regim mai potrivit, care ar putea asigurà aducerea elementelor de valoare în capul gospodariei comunale.

D-l *Dr. Costinescu* propune ca comisia instituita sa studieze si sistemul electoral comunal pe care 'a adoptat Franța pentru Alsacia și Lorena

In urma discuțiunilor urmate, adunarea generala stabi este urmatoarea redacțiune a art. 20:

„Art. 20. Consiliu Comunal se compune din:

a) 40 la suta membri aleși cu votul universal de toti alegatorii comuna i prin scrutin pe lista, vot ega . obligator și reprezentarea minoritatii.

b) 40 la suta membri de egați de camerile de comerț, industrie și munca și de asociațiunile culturale și profesionale.

c) 20 la suta consi ieri cooptați de catre membrii consiliilor comunale din personalitățile ce e mai marcante și din reprezentantii societaților de binefacere, fara distincțiune de sex, în plus membrii funcționari.

La art. 21 se face observatiunea ca numarul consilierilor sa fie multiplu de 3, pentruca sa se poata face exact primenirea unei treimi din consiliu a perioada de câte trei ani.

La art. 22 termenul de 8 ani se ridica la 9 ani.

Art. 23 se suprima spre a se putea stabilì pe necesitati naționale specifice orașelor nu-

www.dacoromanica.ro

mărul membrilor ce urmeaza a fi delegați de corporațiuni.

Din art. 24 se suprimă în al. 1 cuvântul femei, iar al. 2 și 3 se suprimă complect.

La art. 25 numărul de 300.000 locuitori, se înlocuește cu 400.000 pentru ca să dea posibilitatea reală a împărțirei pe sectoare de câte 200.000 locuitori.

Acest articol dă naștere la o aprinsă discuțiune în jurul *concepțiunei municipiului.*

D-l *Dr. Costinescu,* roagă ca D-nii Primari din Ardeal să lămurească adunarea asupra organizărei municipiilor sub unguri.

D-l *Nistor,* arată că municipiile nu erau subordonate județelor. Ele aveau dreptul să înființeze regulamentele în cădrele generale ale siguranței Statului.

D-l *Profesor Negulescu* repetă necesitatea menținerei municipiilor ca sistem de românizare, după cum ungurii l'au utilizat pentru maghiarizare, cu ajutorul financiar al statului.

D-l *Dr. Costinescu* combate sistemul deoarece legea fiscului este categorică și rolul politic al municipiului este condamnabil ca organizație comunală. D-sa susține ridicarea satelor unde elementul românesc trebue cultivat și apoi colonizat în orașe.

D-l *Prof. Negulescu.* Crede că satele se vor ridică prin cultura orașelor și deci orașele trebuesc formate ca centre culturale.

D-l *Georgevici, Timișoara,* susține și D-sa că municipiile ar trebuì menținute, spre a fi transformate în focare de cultură românească după cum ungurii le transformau pentru cultura maghiară.

D-l *Berceanu,* susține că cultivarea elementului român și naționalizarea elementelor etnice în ținuturile alipite sunt chestiuni cari reclamă o propagandă pașnică. De mijoacele necesare pentru aceasta se îngrijește statul care adună fondurile necesare și pune la dispoziția orașelor școli, licee, universități, etc.

D-l *Dr. Costinescu,* susține încăodată că puterea și inima elementului adevărat românesc o formează satele nu numai în ținuturile alipite, ci chiar și în vechiul regat.

Pentru aceasta politica culturală a Guvernului actual este îndreptată către sate, unde poarta grije a ridica nu numai școli primare, dar chiar și diverse școli secundare ca licee, școli normale, etc. Prin acest fapt se dă cultură și lumină elementelor dela țară cu adevărat românești și formează din marea masă a satelor resursele pline de viață și energie, de cari statul are nevoie pentru întărirea și afirmarea națională de popor.

Cu aceste elemente românești cultivate se vor colonizà și conduce orașele, unde naționalitățile etnice minoritare covârșesc numarul românilor.

Pentru aceste motive se declara contra concepțiunei municipiilor ungurești a căror menținere ar fi chiar în contra principiilor unificărei ad-tive.

D-l *Harambașa, Lugoj.* Arata ca municipiile mai aveau și avantajul de a fi egale în drepturile politice cu județele și ca atare locuitorii dintr'un municipiu nu plăteau dari pentru județe. Prin acest fapt orașele cu drept de municipiu se bucurau de venitul tutùror taxelor locuitorilor lor și aveau deci resurse financiare mai bogate decât orașele depinzând de județ, putându-se desvoltà și întreține mai gospodărește.

D-sa declara ca fața de explicațiile D-lui Președinte al Uniunei, nu cere menținerea dreptului de municipiu, dar cere ca în interesul desvoltărei or, orașele să fie scoase de sub tutela și influența județului.

D-l *Nistor, Timișoara* și D- *Mangra Oradia-Mare.*— Cred că discuția în jurul acestei chestiuni devine inutilă, întrucât trebue să se renunțe la concepția de municipiu.

Trebue însă bine studiată chestiunea tutelei ad-tive asupra orașelor, pentruca influența prea mare a acestuia să nu stânjenească buna gospodărie comunală.

D-l *Nicodim Cristea.* Cere de asemenea în acelaș scop ca funcționarii comunali să fie numiți pe viața și scoși de sub influența politică.

D-l *Dr. Costinescu.* Chestiunea funcționarilor nu mai intră în cadru discuțiunei proectului de unificare ad-tivă, deoarece ea este complect rezolvată de legea pentru statutul funcționarilor, votată în trecuta sesiune parlamentară.

Dealtfel și fara această lege funcționarii meritoși au fost totdeauna păstrați de ad-țiunile comunale, probă mu țimea de pensionari eșiți dela comună.

Se urmează cu citirea articole or și art. 27 primește următoarea modificare de redactare:

„Art. 27. Consilierii a eși prin vot universal au mandat pentru nouă ani.

Mandatul unei treimi din numaru consilierilor se reînoește după prima perioada de trei ani, prin tragere la sorți și noui a egeri și tot astfel din 3 în 3 ani.

Tragerea la sorți se va face proporționa , atât din majoritate cât și din minoritate.

Mandatul consilierilor, cari constitue reprezentarea profesionala și mandatu consilierilor cooptați, este supus la preînoire tot din 3 în 3 ani, putând fi cooptați din nou. afară de membri funcționari, cari ocupă locurile cât timp ocupă și funcțiunea.

www.dacoromanica.ro

D-l *Dr. Costinescu.* Arata ca modificari e facute la acest capito trebuesc introduse și în articole e 365—370 din Titlul XI (pagina 81), care prevede procedarea alegerilor.

Comisiunea instituita va revedea la Bucureşti toata redacţiunea şi va aduce modificarile neceasre în sensul discuţiilor urmate.

Orelc fiind înaintate, şedinţa se ridica la orele 20 jum.

Şedinţa dela 24 Septembrie 1923, orele 9 dim.

D-l *Dr. Costinescu,* dec ara redeschisa sedinţa la ora 9 pentru continuarea revizuirei proectului.

D-l *Hanganu, Preşed. Comis. Int. Botoşani.* Este de parere ca sa nu se mai citeasca articol cu articol, ci sa se lase redactarea modificarilor de adus proectului de lege pe seama comisiunei alese, care. în urma desbateri or atât de documentate ce au urmat, cunoaşte cadrul principii or generale ce trebue sa cuprinda noua lege a a catuirei comunale.

D-l *Dr. Costinescu.* Este de acord cu propunerea, însa susţine a se continua totuşi cu revizuirea sumara a titluri or şi articolelor din proect, rugând pe D-nii Primari a comunică observaţiunile ce mai au de facut pentruca comisiunea sa fie edificata cât mai precis şi în detaliu asupra modificari or ce trebuesc introduse în proectul de lege.

D-sa citeşte capitolu II art. 30 37.

La art. 36 în urma schimbului de vederi ce a avut loc, se stabi eşte ca nu se poate menţine sancţiunea penală prevazuta a se ap icà membrilor, care nu se prezinta sau refuza sa presteze juramântul, hotarându-se ca comisiunea sa dea o altă redacţiune întregu ui articol, care sa prevadă ca membrii consiliu ui în ambele cazuri, vor fi consideraţi demisionaţi şi înlocuiţi cu supleanti respectivi.

D-l *Toma, Iaşi.* Atrage înca odata atenţia asupra necesitaţei modificarei art. 402, care lasă atribuirea mandate or hazardului prin tragere la sorţ — şi cere ca pentru aceasta sa se aiba în vedere ordinea înscrierei sau ordinea de candidare.

Redacţia art. 402 se modifica în acest sens.

D-l *Dr. Costinescu,* continua cu citirea cap. III art. 38 52.

Pentru art. 43 se decide ca comisiunea Uniunei sa alcatuiasca o redacţiune mai c ara şi sa preciz eze cazurile.

D-l *Stanescu, Buzau.* Cere a se reduce numarul de 2 3 de voturi prescris de art. 47 pentru declararea şedinţe or secrete, însa renunta faţă de explicaţiuni e ce se dau ca principiul constant al garanţiei desbateri or fiind şedinţa publica, pentruca consi iul sa lucreze deschis şi sub controlu tuturor cetatenilor, este imperios necesar ca pentru declararea şedinţelor secrete, adica pentru desbaterea fara controlu public al anumitor chestiuni sa se menţina numarul de voturi prescris, ca o garanţie mai mare contra criticilor, la care poate da naştere asemenea desbateri.

La art. 48 se hotaraşte a se prevedea de comisiune o sancţiune şi contra consilieru ui care ar turbură deliberaţiunile sau s'ar deda la ob strucţionism, de pilda ca cu consu tarea consiliului şi cu 2 3 de voturi, să se poata descihde acţiune publica contra consi ierului turburator al şedinţelor.

La cap. IV art. 54.

D-l *Nistor* arata ca pentru a se da importanta cuvenita învaţamântului lasat în sarcina comunelor, în Transi vania. oraşele alegeau în consiliu pe institutori şi învaţatori şi aceştia erau delegaţi cu contro ul şcoalelor din partea Comunei.

D-l *M. Berceanu Prim-Ajutor de Primar al Capitalei.* Arata ca în structura de azi a ţarei, rolu comunelor urbane este de a înlesni cu tura românească, punând la îndemâna cetaţenilor ocalurile de şcoli şi mijloace de întreţinere şi funcţionarea lor şi sa formeze mediile de cultura necesare, în care energiile tineretului ţarănesc sa-şi gaseasca desvo tarea şi posibilitatea formarei elementelor de cultura naţională.

Al. I. al art. 54 din proect se mărgineşte a enumarà sarcinile comuna e privitoare la învaţământ şi aceasta nu este suficient, căci acum, mai mult ca oricând. trebuesc sacrificii din partea oraşelor pentru întarirea unităţei naţionale, a carei temelie este tocmai învatamântul.

D-sa cere ca Comisiunea instituita pentru revizuirea proectului de lege sa dea toata deosebita importanţa ce necesita problema aceasta şi sa stabileasca imperativ, prin chiar redacţiunea articolelor, obligaţiuni întinse dar precise pentru comune, cu privire la activitatea municipala pentru instructiune şi educaţiune cetaţeneasca.

Ad-ţiile comuna e nu trebue dealtfel sa se teama de sacrificii financiare prea mari din bugetele lor, caci în aceasta chestiune vorbind dupa bunele rezu tate obţinute în Capitala meritu conducatorilor comunali este altul decât acela de a furnizà mijloace baneşti din cassieria publica a oraşu ui.

In adevar, pe lânga o minima contribuţie băneasca, Comuna organizând forţa sufleteasca

www.dacoromanica.ro

a cetățenilor și cu ajutorul comitetelor școlare și a comitetelor bisericești poate aduna fonduri, materiale și chiar brațe de lucru dela părinții ce-și urmăresc luminarea și cultivarea copiilor lor. Chiar în București, unde preocuparea materială este îndeletnicirea de primul ordin, ad-ția comunală a putut cu ajutorul comitetelor școlare să înfăptuiască în vara aceasta, prin această forță sufletească. școli de câteva zeci de milioane.

Comunelor dar le-ar incumbă obligațiunea inițiativelor de propagare a culturei, organizând conferințe în fabrici și în diferite cartiere și trezind în cetățeni interesul comun de a avea școli moderne și bine organizate.

Aceste inițiative pot fi întinse și mai departe, pentru a forma educațiunea morala și cetățenească a locuitorilor orașelor prin conferințe populare, cursuri practice serale. cinematografe, reorganizări de propagandă religioasă, etc.

Prin conferințe se poate desavârși și educațiunea nevoilor edilitare comunale, făcând pe cetățeni să înțeleagă dificultățile administrațiunei de a executà și întreține lucrari e căilor pub ice, fără concursul mare și contributiv al or. Așà s'a ajuns în București de a face pe unii cetățeni să contribue cu 50 la sută din costul ucrărilor noui și de îmbunătățire a stradelor lor.

D-sa conchide, cerând înca odata comisiunei instituite, să dea toată atențiunea art. 54 pentruca, prin noua lui redactare. să fie puse obligațiuni și comune or și cetațenilor, din a caror închegare să iasa forța morală, care sa înfaptuiască operile de bine ale orașelor.

D-l *Stănescu, Buzău.*— Se unește cu părerile expuse de D-l Prim-Ajutor de Primar al Capitalei și este și D-sa pentru inițiative e de construcțiuni de localuri de școli, înființari de biblioteci populare, etc.. dar este cu desăvârșire contra amestecului consi iului comunal în chestiuni de învățământ, acesta fiind lăsat ca organizare și control pe seama statului, care urmărește chestiuni de program și ordin general.

D-l *M. Văraru.* Arată ca în vechiul regat învățământul primar este în adevar un atribut al statului, comunele având în sarcina lor grija materială de localuri și întreținerea lor.

Crede însa că acel ce pune la îndemâna învațământului mij oacele materiale are și dreptul de a se ocupà și vedea daca scopu este atins.

Pentru a împacà ambele principii, contro ul consiliu ui s'ar putea exercità prin canalul erarhic al învațamântu ui și rămâne ca comisiunea instituita de Uniune sa gaseasca modalitațile și sancțiunile pentru un asemenea control.

D-l *Ioneanu, Ploești.* Este și D-sa contra amestecului consiliului în învățamânt, caci s'ar deschide și aci posibilitatea întronarei politicei, ceeace ar fi în detrimentul interesului general. Nu e însă contra supravegherei consiliului în sensul aratat de D-l Văraru.

Se trece la cap. V.: *Delegația Permanentă Comunala.*

D-l *Toma.* Este contra instituirei prin lege a delegațiunilor permanente comunale, cari pe lângă că ăpare ca o conducere șovietică, dar face sa dispară atât răspunderea personală a Primarului cât și unitatea unei directive și unei idei conducătoare.

In afară de aceasta, în practică, aceasta delegațiune nu se va putea ușor întruni.

Deasemenea este contra ideei descentralizatoare pe delegațiuni de servicii.

D-l *Dr. Costinescu.* Susține înființarea delegațiunei permanente ca necesară, aratând ca față de legea actualmente în vigoare, ea nu este o inovație, căci atribuțiunile și ro ul ce se da membrilor delegațiunei sunt aceleași pe care azi le au ajutorii de primari, iar întrunirea și deliberarea or asupra chestiunilor de gospodarie comunala o găsește foarte nimerita, în scop ca măsurile ce se iau să fie cu consensul tuturor.

Delegațiunea permanenta este întocmai ca un consiliu de ad-ție în societați.

D-l *Fotescu, Ploești,* arată că instituția degației a existat în Ardeal compusa din toți șefii de servicii și ea a dat rezultate bune. Este și D-sa de parere a fi menținuta, ea formând ajutoarele de competența ale primarului.

D-l *Toma,* susține ca primarul trebue sa aiba toată plenitudinea drepturi or sale și ca aceste drepturi îi sunt știrbite prin instituirea delegațiunei.

D-l *Dr. Costinescu.* Arata ca nici vechea lege de organizare a Comune or Urbane, acum în vigoare, nu asigura primarului o p enitudine de drepturi, toate actele ui fiind supuse controlu ui consiliului comunal.

Delegația permanentă trebue dar menținuta ca idee de ajutoare a primarului, toți membrii ei trebuind sa fie oameni de specialitate calificati, spre a se putea ocupà de conducerea anumitor ramuri ale ad-țiunei comuna e.

D-l *Mangra.* Arata ca administrarea unei comune urbane este similara cu administrarea unei mari întreprinderi, care în mod firesc are un comitet de execuție și directori raspunzatori de partile ce conduc.

Acelaș rol l'ar îndeplini delegațiunea permanenta comunala, compusă din specialiști, care lucreaza sub prezidența primarului și

www.dacoromanica.ro

care împreuna cu el raspunde de actele de administrație ce face. De aceia găsește buna instituția delegatiei permanente prin proect, și cere a se menține întrucât a dat și da foarte bune rezultate în Ardeal.

D-l *Dr. Costinescu.* Explică ca asemanarea ad-ției comunale este atât de mare cu a societaților, încât orașul București a mers atât de departe creiând prin legi speciale, din diverse servicii, întreprinderi comerciale ca: exploatarea Uzine or Comunale, Cassa gradinilor orașului, Cassa Lucrarilor Orașului. cu consilii de ad-ție specia e și independente de consiliul comunal, caruia i s'a rezervat numai un control general.

D-l *D. Niculescu, Ajutor de Primar București.* Găsește ca instituția delegatiunei permanente este foarte buna și trebue menținută.

Arată ca prin înființarea ei nu se rapește nimic autoritatei primarului, lucru ce rezulta din al. II al art. 57, cum și din art. 66. în care se vede ca delegațiunea permanenta este în funcție de primar și ca fara el nu poate deliberà valabil.

D-sa este însa în contra *funcționarilor consilieri cu vot deliberativ,* deoarece un funcționar nu poate fi în acelaș timp și condus și conducator și faptul de a i se da dreptul de vot egal cu ceilalți consilieri știrbește din autoritatea delegațiunei permanente conducatoare de servicii.

D-l *Dr. Costinescu,* conchide ca redacțiunea art. 55 sa se faca de comisiune, în sensul că membri delegațiunei permanente trebue sa fie astfel recrutați ca sa aiba ca ificațiunea și sa posede competința necesara conducerei anumitor ramuri din Ad-ția comunala și ca delegația permanentă sa poata primì delegațiune pentru parte din atribuțiunile consi iului.

Deasemenea se hotaraște și revizuirea redacțiunei art. 59, atribuțiunile delegațiunei permanente trebuind sa fie aratate în mod enunciativ, iar nu limitativ. propunându-se ca la finele articolului sa se mai adauge un aliniat nou:

„In fine poate aveà toate puterile pe care le da consiliul".

CAP. VI (*D spre Primar*).

Dupa un scurt schimb de vederi, adunarea hotaraște a se prevedea la art. 61 exigența unei calificatiuni pentru a putea ocupà demnitatea de Primar și anume un titlu universitar.

La art. 62. In urma discuțiunilor facute în jurul acestui artico , discu iuni la care au luat parte:

D-l *Dr. Costinescu,* care a fost de parere că primarul trebue, în interesu orașului care i-a încredințat destinele, sa-și sacrifice tot timpul numai administrarei comuna e, ne mai exercitând o profesiune, cât deține demnitatea de primar.

D-l *Toma.* Care și-a însușit atât exigenta unui titlu universitar pentru primar, cât și închinarea întregei puteri de munca a primarului numai ad-țiunei comunale, dar a cerut ca tocmai pentru aceste motive chestiunea sa fie bine chibzuita și privita sub toate raporturile, cautându-se tot prin lege a se asigura un tratament (salar) suficient și onorabil primarului.

D-l *Ștefanescu, Râmnicu-Vâlcea* și *C. Rădulescu, Corabia,* cari au susținut teza contrarie și anume sa se lase libera profesiune a primarilor, deoarece altfel pentru orașele cu venituri restrânse nu se vor mai gasì primari calificati, comunele neputând remunera suficient un primar avocat, medic. inginer, arhitect, etc.

D-l *Pop, Făgăraș,* care a combătut lasarea libera a executarei profesiunei, chiar și în orașele cele mai mici, pentru motivul că primarul trebue sa facă apostolat, iar nu clientelă;

Adunarea Generală a decis ca comisiunea instituita sa dea art. 62 o redactare care să fixeze primarului o retribuțiune demna suficientă pentru a-și putea dedica toata munca numai intereselor comuna e, suspendându-i-se exercitarea profesiunei pe tot timpul cât deține demnitatea de primar.

Exceptiuni și dispense se vor putea acordà de Ministerul de Interne, cu avizul Consiliului superior ad-tiv numai în orașele a caror venituri ar fi vadit insuficiente pentru a putea remunera pe primar, în raport cu câștigul sau profesional.

La art. 66. Se adauga ca primarul poate delegà îndeplinirea sarcinei de ofițer al starei civile și directoru ui serviciului.

CAP. VII. *Ordonanțele Primarului*

La art. 69. Ordonanțele trebuind a intra în vigoare, unele imediat dupa afișare și întrucât ele se bazeaza totdeauna pe egi și regulamente, comunicarea lor în prealabil autoritatei tutelare este o stânjenire în ad-ție și ca atare adunarea cere sa se șteargă din proect cuvintele: „în prealabil".

La art. 70. Adunarea generala, pentru a se evità anulari nemotivate de ordonanțe chiar și din partea ministrului, cere a se adaoga la finele al. II cuvintele: „iar contra Ministrului la Consiliul Ad-tiv Superior".

Deasemenea pentru a îngradì arbitrariul, cere ca în al. IV al articolului sa se prevadă

www.dacoromanica.ro

ca deciziunile de anulare se iau de cei în drept cu avizul (în proect se prevede „fara") delegațiunei permanente comunale și a consi iului administrativ superior, care vor avea dreptul sa proceada ex-oficio la cercetarea locala.

CAPITOLUL VIII

Suspendarea și desărcinarea primarului și a delegațiunei permanente comunale.

La art. 74. Adunarea generala decide ca comisiunea instituita să revizuiască redactarea, spre a face cât mai imposibil arbitrariu și politica în ad-țiunea comunala.

Incheierile de desărcinare vor trebui totdeauna aprobate de consiliu superior ad-tiv, care va face și cuvenitele cercetări și înaintea caruia se va putea face apel contra acestei încheieri.

La art 75. Dupa propunerea D-lui D. Niculescu, Ajutor de Primar București și în scop de a se evità înscenări politice și a pune pe cei vizați la adăpostul justiției, adunarea generala dă urmatoarea redacțiune mai precisa:

„Primarii și membrii delegațiunei permanente vor fi suspendați din funcțiunile lor, numai daca sunt arestați în virtutea unui mandat confirmat de Tribunal".

La art. 76. Adunarea generala cere suprimarea cuvintelor: „și urbane nerești dințe", acestea urmând a fi tratate dupa art. 74.

La art. 84. Al. I. să se adauge: „comunicându-li-se înscris acuzațiunea cu cel puțin 5 zile înainte".

CAPITOLUL X.

Organizarea serviciului și personalului

La art. 100. Dupa propunerea D-lui Mangra (Oradia-Mare) se adauga la al. III în categoria de specialitate și funcționarii juridici.

La art. 102. Comisiunea speciala va face o noua redacțiune conform statutului.

CAP. XI. *Edilitatea.*

La art. 117. Adunarea generala decide ca comisiunea specială sa adauge un aliniat, care sa prevada plus va uta ce dobândește restul de teren ramas proprietarului dupa expropriere; în scopul alinierei și largirei cailor publice, stabi ind ca în principiu aceasta plusvalută trebue sa revie ce puțin în parte Comunei.

CAP. XII. *Poliția în Comună.*

La art. 118.- Se va modifica redactarea în sensul ca: „Primaru este șeful poliției în comuna sa, înțelegându-se orice fel de poliție, sanitara. veterinara, etc.".

La art. 119. Masurile enumerate nu trebue sa fie limitative și deaceea se va adaoga la sfârșit un *etc.*

CAP. XIII. *Comuna Suburbana.*

La art. 123. Se va prevedea ca: comisiuni speciale pe regiuni, compuse din delegatii Ministerului de Interne și primarii comunelor respective, vor stabilì zone e de comune suburbane în raport cu influența națională ților-lor etnice minoritare.

La art. 129. Comuna sub-urbana va fi reprezentata în consiliul comunei urbane de primarul respectiv sau un delegat al sau, în loc de delegațiunea permanenta.

La art. 134. Se suprima cuvintele: „în raza de 5 km".

TITLUL IV.

Ad-ția Comunei și Județului

CAP. I. *Despre bunuri și lucrari.*

La art. 239.— Adunarea generala hotarește ca comisiunea speciala sa dea o nouă redactare mai clara și cu prevederi mai lesnicioase pentru administrare.

La art. 244.— D-l *Nistor, Timișoara.*— Susține ca legea compatibilitatei publice, cu îngradirile și formele ei, nu poate corespunde unei bune gestiuni în întreprinderile comunale.

Pentru progresarea si buna gospodarie a acestora, cere ca sa se prevadă în proectul de lege ca legile speciale întocmite pentru orașul București cu privire la întreprinderile comunale ca: uzine, gradini publice. etc., sa se estinda și la a te orașe, sau ca legea comptabilitatei publice sa se modifice.

Se hotarăște ca comisiunea speciala sa dea o alta redactare artico ului.

La art. 438. Pentru o mai mare garanție, în loc de Inspector General Ad-tiv, se va prevedea *Membrii în Consiliul Superior Ad-tiv.*

La art. 446. Comisiunea va da o noua redactare, facând deosebire între delibèrarilè cons iului actele primarului și prefectului iar pentru cererile de apel prescriindu-se o sancțiune în caz de nerezolvare în termen (de ex. hotarârile, decizii e sau actele sa ramâna definitive).

Deasemenea adunarea mai hotarăște a se prevedea în lege un artico ca reclamațiunile facute direct la minister contra autoritatei comunale și judetene sa nu se rezo ve și nici sa

www.dacoromanica.ro

se faca cercetari înainte de a se cere în prealabil avizul autorității în cauza.

D-l *Radulescu-Dobrogea, Primar Soroca.* Propune ca acum, dupa ce s'a revizuit sumar articol cu articol tot proectul de lege, sa se lase întreaga sarcina a modificari or de detaliu în grija comisiunei instituite, care în cadrul și pe baza discuțiuni or urmate, va putea elabora un proect corespunzator tuturor nevoilor de progres și buna gospodarie a orașelor.

Trecând în alta ordine de idei, D-sa crede ca una din chestiunile principa e și vitale pentru cetațeni și care ar trebuì sa formeze obiectul unui congres cât mai apropiat, este chestiunea mijloace or pentru aprovizionarea orașelor și pentru eftinirea traiu ui.

Deasemenea ar fi importanta chestiunea înființărei unei Banci a Uniunei Orașelor, unde Comunele sa poata gasì cu în esnire împrumuturi pentru nevoile edi itare și economice.

Roaga pe D-l Primar al Timișoarei să dea lamuriri asupra Bancei Comunale, ce are acest oraș.

D-l *Nicodim Cristea, Zalau.* Arata ca are deplină încredere ca comisiunea instituita este în măsura a elaborà un nou proect, care să prevadă toate modificarile discutate, dar pentruca opera sa fie complect desăvârșită și în vedere că poate sa mai gasesc chestiuni cari au scapat discuțiunilor din congres, propune ca proectul elaborat de comisiune să se trimita tuturor primarilor, spre a mai fi verificat odată cu toata atenția și apoi după scurt timp să se convoace o noua adunare generala extraordinară, care, în plină cunoștință, sa aduca proectului u timele modificări necesare.

In al doi ea rând și în altă ordine de idei D-sa roaga pe D-l Președinte al Uniunei să intervină la Ministeru de Interne și sa stabilească ca tratamentu ce se aplica Primarilor din Ardeal să fie cât mai uniform, deoarece încadrarile ce s'au facut până acum difera mult dela o comuna la alta, unii Primari fiind încadrați în clase mai superioare de remunerație ca alții cu situațiuni și drepturi egale.

D-l *Dr. Costinescu.* Raspunde D- ui Cristea, aratând ca nu crede utila convocarea unei noui adunări generale, dar ca imediat ce comisiunea instituita va terminà studiul și întocmi redacțiunile de modificare a proectului, lucrarea va fi imprimata și trimisă tuturor Primarilor, cari pâna a votarea legei vor putea comunica încă Biuroului Uniunei orice modificari ar mai gasì necesare.

Pentru a doua chestiune roaga pe D-l Cristea a înaintà Biuroului Uniunei a București o adresa în care sa concretizeze cazurile și promite a face de îndata interventiunile necesare.

D-l *Popp, Fagaraș.* Susține ca un a doilea congres ar fi necesar dupa terminarea proectului și insista ca comitetul sa-l convoace mai cu deosebire ca nu s'a luat o deciziune hotarâta în privința Primarului și anume daca acesta trebue sa fie ales sau numit.

Adunarea lasa a chibzuința comitetului de a proceda cum va găsì mai de trebuință și mai cu cale asupra convocarei unui a II-lea congres extraordinar.

D-l *Hartular, Râmnicu-Sărat.* Arată ca aproape toate orașele au ramas de pe urma razboiului cu diverse lucrări edilitare deteriorate și în special cu pavajele și roagă pe D-l Președinte al Uniunei să intervina la Stat, spre a se plătìc u prioritate despăgubirile de razboi, la care au drept orașe e pentru a se putea lua măsuri de refacerea lor.

D-l *Dr. Costinescu.* Răspunde că chestiunea despagubirilor este în funcție de cota ce se va atribuì Statului Român din despagubirile țărilor învinse.

Arată ca refacerea orașelor rec ama capitaluri foarte mari, cari nu se pot adunà din veniturile bugetare și ca pentru aceasta se impune contractari de împrumuturi importante. Aceste împrumuturi este recomandabil a se face în valută forte, pentrucă în timp. situația monedei noastre îmbunatățindu-se, va fi de platit mult mai puțin decât se va obține acum din schimb.

D-sa declară ca cu legăturile financiare ce are ar putea tratà un asemenea împrumut mare prin Uniunea Orașelor, pe baza inventare or orașelor.

In acest scop, roaga pe D-nii Primari a dispune să se întocmească și să se înainteze Biuroului Uniunei inventăre e orașelor, dupa formulare e ce li se vor înaintà și imediat dupa primirea lor va tratà un împrumut important, fie în dolari, fie în lire sterlinge.

Adunarea generală primește cu ap auze unanime această propunere aprobând și modificarea statutului în acest sens.

D-l Dr. Costinescu cere adunarei genera'e a-i îngăduì să expună pe scurt și cele alte chestiuni înscrise la ordinea de zi, făcând o intervertire, spre a putea începe cu cele de sub diverse.

Adunarea încuviințând propunerea D-sa arata:

1. Că este în interesul orașelor de a se reglementa cât mai curând chestiunea *Asigurărei mutuale a averei orașelor prin Uniune.* In acest scop s'ar înființà o secțiune speciala pe lângă biurou central al Uniunei, care să funcționeze și să procedeze pe bazele societăților de asigurare.

www.dacoromanica.ro

Primele de asigurare, ce actualmente se varsă de fiecare Comună societaților de asigurare, ar putea forma la Uniune un fond de asigurare și de reasigurare la una sau mai multe societați straine.

O parte din prime ramânând Uniunei, s'ar putea forma după un timp un capital important de asigurare, care ar putea îngaduì treptat,-treptat reducerea primelor și ar putea fi eventual utilizat și la acordari de împrumuturi orașelor.

2) Comunica ca chestiunea alimentarei populațiunei cu artico e de prima necesitate n'a putut fi soluționată în nici o parte a umii cu prețuri maximale. Toate masuri e de restricțiune la libertatea comerțului, aplicate cu oricâtă rigoare nu dau decât doua rezultate constante și anume: dispariția articole or de pe piața și diminuarea producțiunei.

Legile pentru reprimarea specu ei, prin care se stabilea cota legală de câștig pentru desfacerea produselor, nu se pot aplica în mod arbitrar spre a se evita ascunderea mărfurilor și pentru aceasta autoritățile comuna e au nevoe de organe ajutatoare cu pregatire specială, în afara de concursul larg ce trebue sa li-l dea organele polițienești și însăși cetațenii.

In acest scop arata ca Primaria Capitalei București a înființat instituția *Bursele Libere Comunale,* care înregistrează zi nic prețurile de en gros cu care se vând articolele alimentare și altele de prima necesitate în piețele și oboarele Capitalei.

Pentru toate operațiunile se scoate zilnic un buletin conform mode ului ce-l distribue D-lor Primari și acesta servește de baza organelor de control pentru înfrânarea speculei, la verificarea prețurilor de vânzare în deta iu. Cu ajutorul acestor buletine se poate ușor constata zi cu zi, dacă negustorii detailiști se dedau la specula, socotind un câștig mai mare decât cel stabilit de lege peste prețurilè cu care ei s'au aprovizionat și cari sunt oficial cunoscute din buletinele întocmite de Bursele Comunale.

Acest organ, contribue și la înlaturarea intermediarilor cari scumpesc prețuri e, toți producătorii fiind obligați a-și desface mărfurile aduse numai prin bursele comunale, care la rândul ei îngadue cumpararea lor numai comercianților detai iști cu prăvălii și gherete în piețe. Experiența de până acum ne arată ca instituția este de mare folos orașu ui și îndata ce se va elabora regu amentul definitiv de funcționare al ei, biuroul Uniunei va îngriji a fi trimis tuturor orașelor, spre a se folosì și ele de experiența Capita ei.

Adunarea Generala, prin g asul majoritatei Primarilor, mu tumește D-lui Dr. Costinescu de comunicarea făcuta, declarând ca așteapta regulamentu promis, dar roaga ca biuroul Uniunei să intervie energic pe lânga Ministerul de Interne, ca po ițiile locale sa dea sprijin efectiv comunelor în ap icarea ordonanțelor lor, caci concursul ce-l dau actualmente este inexistent.

3. D-l *Dr. Costinescu* mai arata ca în legătura cu chestiunea aprovizionărei, Primaria Capitalei a trimis în Aug. a. c., o comisiune compusa din D-l Barbu Dumitrescu, Consilier Comunal și I. Roban, Secretar General al Primariei, în Germania și în special la Munchen, spre a vedea organizarea pieților și oboru ui de vite din acel oraș. Constatari e acestei comisiuni sunt imprimate în „Monitorul Comunal" a Orașului București Nr. 103 din 2 Septembrie 1923, pe care îl distribue tuturor D-lor Primari, spre a ua cunoștință de interesantul raport a Comisiunei.

4) Tot între chestiunile diverse D- Dr. Costinescu arata ca D-l Emil Dandea, Primarul Orașu ui Tg.-Mureș, propune cu adresa Nr. 1779 din 1923, ca cu ocazia adunarei generale a Uniunei Orașe or ce se va ține în 1925, sa se organizeze. în orașul în care va avea loc adunarea, o expoziție a orașelor și în care s'ar putea expune planuri, desemne, modele de gips, aquarele. fotografii și tablouri a e instituțiunilor comunale, sau în legătura cu gospodaria comunala, studii și tabele statistice și grafice, etc.. referitoare a sistematizarea și construirea orașelor, instituții de salubritate pub ică, apeduct. curațenie publica, spita e. tratarea bolnavilor, edificii publice, primarii, școli, case culturale, biserici, apoi uzine comunale, parcuri, arene sportive, întreținerea și pavarea strazilor. transporturi în comun, planuri pentru viitor, colecții de regulamente și legi referitoare la orașe, presa administrativa ș. a.

Adunarea Generala încuviințează în unanimitate propunerea.

Epuizându-se subiectele anunțate sub „diverse", D-l Dr. Costinescu revine asupra chestiunilor rămase nedesbătute din ordinea de zi și roaga delegațiunea bugetara a da citire proectului de buget al Uniunei Orașelor pe intervalu dela Septembrie 1923 la Septembrie 1924.

D-l *Emil Socaciu, Primar substitut, Brașov,* citește proectul de buget. întocmit de comisia bugetara aleasa de adunarea genera a în ședința dela 23 Septembrie, proect care se închee la venituri și che tueli cu suma de lei 400.000.

Adunarea Generala în unanimitate aproba proectul de buget întocmit, ramânând ca ches-

www.dacoromanica.ro

tiunea salarizarilor sa fie aranjata de D-l Președinte al Uniunei, în limita totalului aprobat.

D-l *D. P. Niculescu,* insista ca organul de publicitate a Uniunei sa ia ființa cât mai curând, el putând servì ca egatura permanenta între orașe pentru comunicarea informațiunilor de tot felul, economice. edilitare, etc.

D-l *Fotescu, Primar, Ploești,* își exprima dorința ca îndata ce fondurile Uniunei vor permite, sa se prevada în bugetul ei un consiliu technic compus dintr'un inginer distins, cu studii speciale edilitare, un arhitect reputat și alții. consilieri de specialitate, Consiliu care sa poata fi consultat la nevoe de orice oraș.

D-l *Georgevici, Timișoara* găsește uti a înființarea unei Bănci a Uniunei, care să mijlocească orașelor împrumuturi, avansuri. etc.

Raspunzând întrebărei ce i s'a facut cu privire la Banca Comunala din Timișoara, arata că aceasta s'a înființat sub forma de casă de pastrare comunala pe acțiuni, la început cu scopul de a ajutà pe micii industriași și comercianți din oraș.

Primaria este și ea acționara cu circa 60 la sută din capital și actua mente Banca aceasta servește și de cassierie comunala.

D-sa, în numele orașu ui Timișoara. reamintește comitetului instituit pentru revizuirea și modificarea proectului de lege să aiba în vedere următoarele două puncte, cari vor contribuì la desvoltarea orașelor:

a) Toate întreprinderile comuna e sa se comercializeze și să se scoata de sub regimu legei comptabilității publice.

b) Ca sa se susțina și introduca în lege un articol special ca Ministerul și orice organ superior al guvernu ui sa nu mai rezolve cererile ce i se prezintă direct, fără avizul prea abil al primarului și consiliului comunal respectiv.

Prin acest mijloc, pe lângă ca se vor evita eventuale jigniri nemeritate, dar și orașe e vor fi aparate de sarcini ce li se pun deseori, fără a fi consultate daca le pot suportà.

D-l *Dr. Costinescu* arata ca din ordinea de zi a mai rămas doua chestiuni și anume:

a) *Municipalizarea cinematografelor,* care este o chestiune specifica locală pentru câteva orașe din Transilvania și ca extinderea ei în toate orașele este foarte dificilă și costisitoare, căci ar trebuì expropriate drepturile de proprietate ale exploatatorilor actuali.

Se înțelege ca aceasta municipalizare ar forma o sursă importanta de venituri și ar prezentà și enorme avantagii morale prin fi mele de propaganda națională și cu turala, deaceea comitetul Uniunei o va studià și vedeà în ce mod s'ar putea înfaptuì.

b) *Înființarea de căminuri pentru ucenici industriali și comerciali,* care este o chestiune foarte importanta pentru educația națională și pentru formarea elementelor sănătoase acestor ramuri.

Fiecare oraș trebue sa înființeze și să înmulțească asemenea căminuri, la întreținerea carora pe lângă contribuția Comunei ajută simțitor atât Ministerul Muncei, Asociațiuni e de industriași și de comercianți cât și diverse societați de binefacere și comunele din care vin ucenicii.

Odată înființate caminele traesc de a tfel și din contribuția ucenicilor, cari câștiga din munca lor.

Pentru funcționarea căminelor înființate la București, avem întocmite statute și regulamente și la cerere biuroul Uniunei va procura oricărui oraș.

Ordinea de zi epuizându-se complect cu aceste chestiuni D-l Dr. Costinescu, cere adunarei ca potrivit statutului să fixeze orașu unde se va ține adunarea generală a Uniunei în Septembrie 1924.

Adunarea generală hotărăște pentru aceasta orașul Chișinău.

D-l *Georgevici* crede de a sa datorie, ca înainte de închiderea congresului, să mu țumească încă odată în numele său și al consiliului orașului Timișoara, tuturor D-lor Primari care au luat parte la adunarea generală a Uniunei și invita pe toți participanții la banchetul oferit de Primăria Timișoara în sala Cercului Militar.

D-l *Dr. Costinescu* mulțumește calduros D-lor Primari pentru munca rodnică ce au depus în ședințele ce au avut loc și pentru toate luminile cu care fiecare a contribuit, spre a fixà definitiv cadrul în care trebue să se faca nouă reforma administrativă de organizare a comunelor urbane.

Deasemenea se crede îndreptățit de a aduce în numele tuturor mulțumiri D-lui Primar și Consiliului Comunal al orașului Timișoara pentru ospitalitatea colegială ce a acordat congresiștilor.

Declară închise desbaterile adunărei generale a Uniunei Orașelor și ridică ședința la ora 14.

Președintele Uniunei Orașelor din România

Dr. I. Costinescu

Octombrie 1923.

Secretar General al Uniunei

Ioan Roban.

www.dacoromanica.ro

Expunere de Motive

Pentru recunoaşterea calităţei de persoană morală şi juridică „Uniunei Oraşelor din România".

Primarii Comunelor Urbane ale României întregite, au decis într'un congres al lor ţinut la Cluj în anul 1922 înfiinţarea „Uniunei Oraşelor din România".

Asociaţiunea de comune urbane nu constitue o inovaţiune, caci aproape toate ţările civilizate o au, iar la rândul lor asociaţiunile a diverse ţări au constituit o Uniune Internaţionala a Oraşelor.

Astfel uniunile oraşelor din Franţa, Germania, Belgia, Anglia, etc., au aderat şi înfiinţat la Bruxelles „Union Internationale des Villes".

Scopul acestor asociaţiuni de comune urbane, este de interes general, căci prin utilizarea şi împrumutarea experienţelor practice de gospodărie comunală se învinge dificultăţi technice şi administrative pentru care unul sau mai multe oraşe au facut deja încercări îndelungate şi perfecţionat sistemele şi procedeele respective.

Cruţând dar pierderi de timp şi cheltueli, oraşele se pot ajuta reciproc. evitând atâtea întârzieri pentru studii edilitare deja făcute, cât şi rezultate dezastruoase pentru comune prin adaptări de soluţiuni. materiale, maşini, întreprinderi etc., din încercarea carora alte oraşe au fost păgubite.

Uniunea Oraşelor din România, funcţioneaza potrivit statutelor de mai jos, aprobate de Ministerul de Interne şi prin art. 1 din statutele ei se arata ca scopul urmărit de această instituţiune este: „apărarea, sprijinirea şi reprezentarea intereselor administrative, materiale şi morale ale oraşelor; mutualitatea în operile de gospodărie, cultura şi asistenţă sociala; ridicarea nivelului administraţiei; desvoltarea ştiinţei şi utilizarea experienţelor practice în folosul oraşelor; creiarea unei proceduri nnitare ad-tive

In adunarea generala ţinută anul acesta în luna Septembrie în oraşul Timişoara de către „Uniunea Oraşelor din România", primarii comunelor urbane au desbătut cu toată competenţa adevăraţilor cunoscători ai vieţei comunale, proectul de lege de unificare administrativă, ce va veni în curând în desbaterea Corpuriior Legiuitoare şi din discuţiunile făcuţe s'au formulat toate modificările ce trebuesc aduse proectului în chestiune, pentru ca oraşele să se poată conduce şi desvolta şi sa contribue fără ştirbirea interesului general al Statului la întărirea unităţei narionale a ţărei.

Deasemenea tot în această adunare generala, primarii comunelor urbane, înţelegând rolul ce trebuie să aibă în viitor Uniunea Oraşelor din România şi puterea morala şi materiala ce rezultă d.n unirea şi acţiunea comună a oraşelor, s'a hotarât, ca un corolar al scopurilor enumărate la art. 1 din statute şi adăugirea unui nou articol, în virtutea căruia Uniunea să poată pe deoparte, înfiinţa o secţiune de asigurare mutuala între oraşe, iar pe de altă parte, pe baza inventarelor averilor comunelor urbane, membre în Uniune, sa poată contracta împrumuturi în condiţiunile ce se vor gasi mai potrivite, care sa alimenteze oraşele cu fondurile necesare lucrărilor de edilitate.

Din toate punctele de vedere aceasta instituriune merita a fi sprijinită şi încurajată în iniţiativele ei şi de aceea vă supunem alăturatul proect de lege prin care se acordă Uniunei Oraşelor din România calitatea de persoană morala şi juridică, spre a putea urma orice tratative şi încheia valabil orice convenţiuni şi acte.

PROECT DE LEGE

Se recunoaşte Uniunei oraşelor din România calitatea de persoana morală şi juridică, în baza statutelor aci anexacte, cari nu se vor putea modifica decât cu aprobarea Consiliului de miniştri

www.dacoromanica.ro

UNIUNEA ORAŞELOR DIN ROMÂNIA

Chestionar Statistic şi Informativ

1. Numele Comunei.
2. Judeţul
3. Staţiunea de cale ferată
Notă. Se va anexa un plan al Comunei
4. Suprafaţa Comunei.
5. Lungimea totală a strazilor
6. Populaţiunea
Notă. Se va face un tablou de creşterea anuală a populaţiunei, dela 1906 pâna la 1923.

7. Care sunt veniturile Comunei.
Notă. Se va grupa veniturile pe capitole mai importante şi se va face un tablou pe anii dela 1906—1923.

8. Care sunt împrumuturile Comunei.
Notă, Se va face un tablou al tuturor împrumuturilor, indicând anul de emisiune, durata amortizărei, dobânda, anuitaţile de platit, suma amortizată şi suma încă exigibilă şi pe ce piete s'a emis împrumutul.

9. Care sunt chieltuielile Comunei.
Notă, Se va face un tablou pe capitole şi global pe anii dela 1906—1923.

10. Care a fost excedentul sau deficitul bugetar în fie care an de'a 1906 la 1923.

11. Datoria pe cap de locuitor, în fiecare an dela 1906—1923.

12. Care sunt întreprinderile Comunei exploatate în regie.

13. Cari sunt întreprinderile Comunei concesionate?
Notă, Se va indica:
Durata concesiunilor
Redevenţa comunei.
Preţul de răscumpărare (daca este fixat)
Drepturile Comunei la expirarea contractului de concesiune..

14. Care sunt întreprinderile Comunei exploatate în formă de Soc. în cointeresare
Notă. Se va indica:
Participaţia Comunei
Durata contractelor
Drepturile Comunei la expirarea contractelor.

15. Care este averea Comunei?
Notă. Se va face un tablou conform modelului alăturat şi cu evaluările în *lei aur.*

16. Care sunt lucrările proectate?
Notă. Se va indica cantităţile şi preţul estimativ unitar şi total.

17. Cum vor fi influenţate veniturile Comunei prin executarea lucrărilor proectate?
18. Ce sume din ultimile două budgete s'au întrebuinţat pentru investiţiuni noi (construcţiuni etc) şi care de fapt ar constitui un excedent al veniturilor asupra cheltuielilor ordinare?
19. Ce industrii suut în comuna D-voastră?
20. Ce populaţiune flotanta de vizitatori aveţi în timp de vară?

www.dacoromanica.ro

INVENTARIUL BUNURILOR COMUNALE

	Terenuri			Construcțiuni			Tuburi de canaliz. și de apă			Instalațiuni și maș mobilier etc.			Efecte și Acțiuni			Păduri			Moșii			Diverse			Total general Valoare : (Suma totală a coloanelor de prețuri totale).	Observațiuni
	Cantități	Preț unitar	Preț total	Cantități	Preț unitar	Preț total	Cantități	Preț unitar	Preț total	Cantități	Preț unitar	Preț total	Cantități	Preț unitar	Preț total	Cantități	Preț unitar	Preț total	Cantități	Preț unitar	Preț total	Cantități	Preț unitar	Preț total		
Școli																										
Hale și Piețe																										
Tuburi de Can.																										
Tuburi de Apă																										
Uzine Electrice																										
Uzine de Apă																										
Grădini și Parc.																										
Particip. la Soc.																										
Efecte																										
Moșii																										
Paduri																										
Diverse																										
Total																										

www.dacoromanica.ro

Autonomia oraşelor şi numirea funcţionarilor

Cele două principii înşirate în titlul acestui articol nu se exclud. Din contră, dupa părerea noastră este singura formulă, care asigura o administraţie sănătoasă şi la care formula — cu toate că în reformă administrativă care ne stă înainte nu e acceptată (vezi art. 59 p b.) — o să revină totuşi şi ţara noastra, din necesitate.

Intr'adevăr, esenţa autonomiei nu stă în alegerea funcţionarilor. „Statificarea administraţiei" cum se numeşte în general sistemul numirei funcţionarilor — departe de a introduce în administraţie un plus de biurocratism, — tocmai face posibilă validitatea reală cu mult mai eficace şi mai generală a *elementelor autonomice* în administraţie.

Literatura de specialitate, procesele verbale ale congreselor administrative — naţionale şi internaţionale — desbaterile parlamentare în chestie, precum şi expunerile de motive ale proectelor şi legilor noui de reformă administrativă, din diferitele ţări, în timpul mai nou, recunoaşte teza de mai sus. Toate acestea unanim.

Constată, ca nu în lipsa de conştinciozitate ori capacitate a organelor, ci în necorespunderea sistemului administrativ actual trebue văzută cauza necesităţei unei reforme urgente.

Administraţia are de îndeplinit probleme naţionale sociale şi economice tot mai importante, mai complexe şi mai numeroase; pentru a le putea satisface trebue un *organism* — nu numai mecanism — sănătos, special şi unitar, organizat şi condus tot aşa. Deci administrator bun nu poate să fie decât un *funcţionar de carieră*, bine şi special calificat şi versat, cu simţ administrativ, judecată bună şi repede. Aşa fiind, este de o importanţă covârşitoare selecţionarea conştientă, alegerea persoanei ce corespunde pentru un post oarecare, care persoană sa aibă toate cunoştinţele practice şi teoretice necesare.

Or, nici unul dinte recerinţele acestea nu le satisface sistemul propovăduit în reforma, conform căruia, nu numai ca se aleg funcţionarii de o corporaţiune compusă din laici, dar chiar Primarul şi delegaţia permanentă pot fi cu totul lipsiţi de cele mai elementare noţiuni ştiinţifice şi practice ale administraţiei.

Consiliul comunal, considerând compoziţia lui absolut democratică, occidentală, precum şi numărul mare al membrilor, — nu este nici decum apt pentru asigurarea alegerei unui corp de functionari buni, corespunzători. Şi cercul din care se recrutează funcţionarii astfel aleşi este aproape exclusiv comuna respectivă, cu toate, că, mai ales în oraşele mici, — adese, nu se află elemente corespunzătoare, ori eventual decid în alegeri consideraţii personale sau de partid.

Pe lânga sistemul numirei însă, selecţionarea funcţionarilor s'ar face de către organe de specialitate cari au posibilitatea — întrucât nu se află forţe locale — de a recruta funcţionarii de pe întreg teritoriul ţărei şi le poate atribui cercul de activitate cel mai acomodat aptitudinilor şi cerinţelor. Sistemul numirei asigură funcţionarului funcţiune pe viaţa şi o înaintare echitabilă (ce era imposibil în oraşele mici), iar administraţiei: funcţionari capabili, ceeace nu e asigurat prin alegeri periodice. Funcţionarul pentru a fi reales trebuia să vâneze cu toate mijloacele popularitate, să servească în special pe corifeii cutărei grupări, pe când cel numit e independent de public, deci imparţial.

Funcţionarii dela centru se vor putea alege dintre cei mai buni ale organelor externe, asigurând astfel şi în centru funcţionari versaţi în multele laturi ale administraţiei; asemenea în unele locuri exterioare vor putea fi numiţi funcţionari acomodaţi dintre cei dela centru. Deci trecerea dela alegere la numire asigură un nivel mai înalt corpului funcţionăresc, întrucât are stabilitate şi înaintare echitabilă.

In sistemul de alegere funcţionarul înca depinde de guvern; ştim cu toţii, ca guvernul era forul suprem disciplinar şi controlorul funcţionarului; situaţia aceasta se va menţine numai şi în sistemul de numire şi se va corecta cu

www.dacoromanica.ro

asigurarea unei funcțiuni permanente și a unei conduceri unitare.

Cunoașterea împrejurărilor locale, experiența reprezentată de elementele autonome ale administrației comunale se poate foarte bine asigùra, ba chiar potenta și în sistemul de numire a funcționarilor.

Intr'adevăr, după cum am spus autonomia nici pe departe nu se poate indentifica cu alegerea funcționarilor; *autonomia este asigurarea unor drepiuri cât mai largi pentru elemeutul autonom în deciderea finală asupra chestinnilor administrative, reducându-se cazurile când acțiunile aprobate de consiliu trebuesc aprobate și de minister.*

Principiul autonomiei pretinde asemenea asigurarea controlei celei mai largi a elementului autonom asupra ad-ției. Indeplinindu-se aceste condițiuni, autonomia e mai asigurată, pe lânga sistemul numirei funcționarilor.

Exemplele din străinătate ne pot convinge, că viața autonomă intensivă nu e condiționată de alegerea funcționarilor. Așa în *Franța*, unde funcționarii sunt numiți de Guvern prin Prefect, deja conform legei departamentelor din 17 August 1871, apoi după cea din 12 Iulie 1898, consiliul general decide ca *ultimă instanță* în o mulțime de chestiuni de comunicație, culturale și ocrotiri sociale, ca și în chestiunea repartizarei proporționale a impozitelor directe de stat și asupra maximului impozitului comunal. Departamentul prin conseil general impune dari extraordinare și contractează împrumuturile amortizabile până în 30 de ani, fără a fi nevoie de aprobare superioară. Aceste hotărâri nici nu pot fi apelate, decât pentru violare de lege și numai la consiliul de stat, care are caracterul Inaltei Curți de Casație.

In *Italia* ad-ția se face asemenea prin funcționari numiți prefetto, sottoprefetto și subalternii lor.

Consiliile județene din *Belgia* (sonseil provincial) au atâta autonomie față de guvern, ca în puținele cazuri când deciziunile lor reclamă aprobare mai înaltă, aprobarea se dă de către rege, uneori chiar de către puterea legislativă. Cu toată această autonomie extra-ordinară bazată pe „loi provinciale", administrația în Belgia se face aproape exclusiv prin funcționari numiți stând sub supravegherea prefectului (Gouverneur). Incă și „grefierul" e funcționar numit, cu toate ca este capul tuturor oficiilor din județ și totdeodată și omul de încredere al județului, ca corporațiune administrativă autonoma, (cum era subprefectul în Ardeal, care însă era ales).

In statele *Germaniei*, din contră, cu toate ca funcționarii sunt aleși, nu putem vorbi de autonomie adevărată. De exemplu în *Bavaria* corporațiile autonomiei: Distriktsra-tul și Landrat-ul este așa de redus în sfera sa de competință, și că aceia se mărginește la îngrijirea de fonduri pentru cheltuelile districtului, dar și în aceasta materie, corporațiile amintite își exprimă numai dezideratele, deoarece în ultimul for decide Kreisregierung, ori Regele prin Landratsabscheid. Deci, alegerea casierului și a funcționarilor unor instituții, asigura cu atât mai puțin autonomia, cu cât ad-ția propriu zisa se face de către Bezirksamt ori Kreisregierung, organe compuse exclusiv din funcționari de stat.

Asemenea e situația și în *Saxonia.*

In general, văzând influența ce o exercita guvernul în statele Germaniei asupra administrației, prin necesitatea aprobărei hotărârilor corporațiunilor autonome ale ad-ției și prin dreptul Guvernului de a decide ca ultimul for asupra apelurilor, *trebue să constatăm că în Germania viața autonomă* **cu toate că funcționarii se aleg,** *e mai puțin desvoltată ca în Franța, Belgia și Italia, unde e sistemul numirei funcționarilor.*

In *Anglia*, creindu-se „administrativ county" cu reforma dela 1888, funcționarii aceste instituțiuni se aleg. Insă corporațiunea aceasta nu a fost nici în trecut și nu e nici azi organ important în administrație. Inainte, administrația se făcea de către singuraticii judecători de pace, iar azi de către organizațiunile specifice Angliei, numite *Union, District* și *Board*, organizate întru îndeplinirea alor anumite scopuri speciale administrative, sociale și economice

Alegerea funcționarilor în Anglia, are puțina importanță și din motivul ca ei numai pregătesc chestiunile administrative, dar nu decide, ci decid corporațiunile amintite. Altcum și în Anglia alegerea funcționarilor este condiționată de admitere la concursul public și de prestarea examenelor.

In fosta *Ungarie* funcționarii comunali și județeni, parte se alegeau, parte se numeau de catre Prefect ori Primar. Personalul technic și o parte a celui polițienesc era numit, celălalt ales de congregație (consiliu) în bază de concurs public. Nu se putea alege numai dintre cei propuși de o comisiune de candidare, care, — având și ea trei membrii aleși, trei numiți de prefect și lucrând sub președenția Prefectului: decisivă în alegeri era voința Guvernului, reprezentată prin prefect. In timpul din urma s'a omis și obligațiunea ca comisiunea sa can-

www.dacoromanica.ro

dideze cel puțin trei dintre cei ce se prezintă la concurs, întru cât contenciosul administrativ a hotărât ca comisiunea „în interes de serviciu" sa poată candida și numai o singură persoana, care atunci se declara „unanim aleasa".

Deci, precum se vede, era o simpla formalitate de alegere, fără nici o libertate, însa cu toate neajunsurile alegerilor.

In consecință, propunem scurt pentru orașe: *numirea tuturor funcționarilor administrativi, inclusiv Primarul de către Guvern în baza Statutului Funcționarilor. Inlocuirea delegației permanente cu un comitet compus din șefii serviciilor*, fiind imposibil ca un oraș sa fie bine administrat de laici și în mod onorific. Sistemul propus de noi (consiliul mic al funcționarilor) a fost probat în Ardeal sub era maghiara și din el au rezultat frumoasele orașe ardelene. Orașele să fie recompensate pentru dreptul iluzoriu de alegerea funcționarilor, cu drepturi reale de autonomie, având dreptul de a decide în consiliul comunal, *ca ultimul for*, asupra cât mai multor chestiuni, pregătite însa de funcționarii de carieră.

Fie-care Guvern, când primește puterea, ia asupra sa și raspunderea pentru ordine și bună stare în țară. In consecință, trebue dat Guvernului și mijlocul de a'și îndeplini datoria. Acest mijloc, după experiențele noastre și ale altor țări, este o administrație bună, la care se poate ajunge numai prin sistemul propus de noi, și probat în statele din apus, care dă țărei o administrație bine și unitar organizată, punând pe fie-care om la locul său. Așa se va putea crea o administrație punctuala, expeditiva, pricepută și conștientă, care asigură singură marele interese economice și sociale și mai ales cele naționale ale Statului nostru întregit.

Dr. E. A. Dandea
Primar.

Tg Mureș, 5 Noembrie 1923

Librăria ALEXANDRU STĂNCIULESCU

Cărți Române și Străine.
Registre și Imprimate pentru bănci populare, Comitetul școlar.
Mape de piele pentru acte.
Călimări de cristal și de metal pentru biurouri.

www.dacoromanica.ro

La Librăria ALEXANDRU STĂNCIULESCU

Se poate executa ori-ce fel de ştampile

—

SECŢIUNE SPECIALĂ

pentru fabricarea ştampilelor de cauciuc şi metal, oficiale şi particulare

CU PREŢURILE CELE MAI AVANTAJOASE

ROMANIA

COMITETUL ŞCOLAR

Comuna Drânceni jud. Teleorman

No - - -

192 Luna ziua

Model

LIGA CHIRIAŞILOR

Str. Halelor No. 19

Intrat la No.

192 Luna ziua

Model

www.dacoromanica.ro

CĂRŢI DIN EDITURA ŞI DEPOZITUL

Librăriei ALEXANDRU STĂNCIULESCU

	Lei B.
Anestin. In foc, povestiri din războiul nostru 1916—1918	10 —
Ed. About. Căsătoriile la Paris (roman)	15 —
Bănăţeanu. Pacea lumei	3 —
Boltus Lucian. Contribuţiuni la rezolvirea problemei funcţionarismuiui în Stat	1 50
Blasco Ibanez. Oarda, roman	20 —
Cosmin Radu. Românii la Budapesta, Desrobitorii, vol. I.	25 —
Cosmin Radu. Românii la Budapesta, în Capitala lui Bela-Kun, vol. II.	30 —
Constantinescu. Schiţe din Norvegia (impresii din călătorie).	12 —
Constantinescu Elena. Poveşti născocite pentru copii.	20 —
Războiul Nostru cu o prefaţă de Octav. Goga	12 —
Dorin Rocot. Atrocităţile Austro-Ungare în Serbia	5 —
Duscian Dr. Un an şi opt luni sub bolşevici (1918—1120).	15 —
Eminescu. Dela Nistru până la Tisa	10 —
Grigorovitza. Cum a fost odată (Istor. Bucovinei)	6 —
Guyau Jean. Educaţie şi Ereditate tradus de Stelian Constantinescu.	20 —
Grünfeld Dr. Boalele venerice şi sexuale	6 —
Herjeu C. N. General. Studii şi critici Militare 400 pagini	25 —
Feuillet. Romanul unui fânăr sărac tradus	15 —
Hugo Victor. Notre Dame din Paris, vol. I şi II, operă complectă	40 —
Hoff Paoul. Bătălia decisivă (studiu militar) 18 Iulie 1 Noembrie 1919	10 —
Lovinescu. Epiloguri literare	10 —
Monteoru Argentinia. Thalasa. Nuvele	9 —
Manolescu, Colonel. Armata în faţa noului curent de cultură (studiu militar)	12 —
M. Negru. Henrik Isben. Viaţa şi opera Filozofie socială	12 —
Nedelcianu I. Legi şi reguiamente privitoare. Proprietatea imobilă din Dobrogea	6 —
Popescu Râmniceanu. Luptele Românilor din Ardea (1848—1819)	20 —
Mota I. Ioan. Protocolele înţelepţilor Sionului traducere.	35 —
Popevici Aurel. Naţionalism sau democraţie o critică a civilizaţiei moderne	16 —
Competentu Nae. Ştiute şi Neştiute întâmplări din viaţa reală	10 —
Iarca Alexandru General. Destinul şi Istoria Ovreiască. Femeia în ortodoxia ovreiască şi creştină.	25 —
Savel Vasilescu. Contimporani. Schiţe şi poliete literare	12 —
Dr. N. C. Paulescu. Cele patru patimi şi remed. lor	20 —
Paulescu N. C. Dr. Spitalul. Coranul, Talmudul, Cahalul	25 —
Marian B. Dicţionar de citate Româneşti	18 —
Steriad H. Robert. Traducere de M. Negrim viaţa lui Oscar Wilde.	25 —
Rebreanu. Răscoala Morţilor (istoricul Românilor din Ardeal)	5 —
Romanescu. Azta dramatică	6 —
Ştefu Maior. Topografia militară (citirea hărţlor şi topografia regulată)	12 —
Speranţa. Anecdote de post.	20 —
Schaw B. Medicul în dilemă (comedie) piesă de teatru în 5 acte.	8 —
Trancu-Iaşi Gr. L. Probleme Sociale	8 —
Trancu-Iaşi. Chestiuni economice şi financiare	10 —
Tradatul de pace dela Versailles	2 —
Tolstoi. Hagi Murad tradus de G Raus	12
Xenopol. Istoria partidelor politice în România (împreunate. vol. I şi II)	40 —
Zamfirolu E. Evoluţia Proprietăţii Imobiliare Rurale în Bulgaria (1878—1916)	6 —
Dariu Popp şi. Rebreanu. Cărţi poştale, 10 modele cu motive Româneş i, bucata	— 50
Friederich Nietzsche. Anticristul trad. de d. G. B. Rareş	8 —
Meşterul Manole. Pentru Carpaţii noştrii studiu.	10 —
Dumitrescu M. Politica lui Napoleon I.	8 —
Negoescu A. Educaţiunea Română	4 —
Negoescu Cristu. Ardealul nostru.	50 —
Merimê Prosper. Vasul Nălucă	8 —
Popescu I. Pedagogie.	20 —
Popescu I. Psihologie empirică	20 —
Statilescu. Educaţia individuală şi morală	2 —
Speranţă Th. Poetica	10 —
Speranţă Th. Psihologia pentru toţi	12 —
Stefănescu-Iacint. Spre Carpaţi roman	4 —
Virgilii Marions. Georgicon	10 —
Le Bon Gustav. Psihologia războiului traducere de Crasan Profesor	16 —
Caşolţeanu E. Codul Civil German.	40 —

NOUA LEGE a CHIRIILOR

în vigoare din 14 APRILIE 1923 Lei 20.

NB. Se poate comanda ori-ce cărţi române şi străine.

www.dacoromanica.ro

Cărți din Editura și Depozitul.

ALEXANDRU STĂNCIULESCU

—

Biblioteca de popularizarea științei

		Lei B.
No.	1. Cât și cum se muncește în America	9.—
„	2. Istoria lui George Stephenson	3.25
„	3. Cum să înveți stelele de *V. Anestin*	sub tipar
„	4. Amundsen și cucerirea polului sud	4.50
„	5. *B. Palissy* de *I. Simionescu*	1.25
„	6. Cărbunele de pământ de *I. Simionescu*	3.50
„	7. Petrolul de *I. Simionescu*	6.50
„	8. Din viața pământului de *I. Simionescu*	5.—
„	9. Sarea de *I. Simionescu*	3.—
„	10. România de eri de *I. Simionescu*	6.50
„	11. Țara Românească de *I. Simionescu*	3.50
„	12. Din tainele florilor de *I. Simionescu*	8 50
„	13. Plante veninoase de *Valeriu Pușcariu*	sub tipar
„	14. Lecturi geologice de *I. Simionescu*	6.50
„	15. Bulgaria de *I. Simionescu*	4 —
„	16. Din lumea păsărilor noastre de *I. Simionescu*	7.—
„	17. Mamiferele noastre de *I. Simionescu*	7.—
„	18. Reptilele și Batracienele din România de *I. Simionescu*	6.—
„	19. Peștii apelor noastre de *I. Simionescu*	6 50
„	20. Fierul de *I. Simionescu*	sub tipar
„	21. Lecțiuni botanice de *I. Simionescu*	6.50
„	22. Radiul și Radio-activitatea de *C. V. Gheorghiu*	6.—
„	23. Mamiferele din Africa de *I. Simionescu*	4.—
„	24, Lecturi Zoologice de *I. Simionescu*	8.—

Biblioteca Pedagogică

No.	1. Didactica Magna de *Amos Comenius*	12,—
„	2. Câteva idei asupra educațiunei. Partea I de *Locke*	4,25
„	3. Pedagogia practică de *A. Mathias*	32,—
„	4. Introducere în pedagogia lui Herbart de *Chr. Ufer*	sub tipar
„	5. Leonard și Gertruda de *Pestalozzi*	42,—
„	6. Psihologia Pedagogică de *Em. Martig*	sub tipar
„	7. Eroii de *Th. Carlyle*	16,—
„	8. Câteva idei asupra educațiunei. Parfea II de *Locke*	2,50
„	9 Emil de Rousseau trad. de *G. Adamescu*	sub tipar
„	10. Pedagogia lui Spencer de *G. G. Antonescu*	4,50
„	11. Educația cetățenească	epuizat
„	12. Pedagogia lui Pestalozzi de *G. G. Antonescu*	6,50
„	13. Școala educativă de *N. Moisescu*	sub tipar
„	14. Introducere în filosofie de Paulsen, traducere de *I. Lupu* și *D. Pușchilă*	18,—
„	15. Psihologia pentru școalele normale de *I. Nisipeanu*	sub tipar
„	16. Evoluția sistemelor de morală de *Gr. Tăușan*	5,—
„	17. Cultivarea minții cu ajutorul biologiei de *N. Moisescu*	15,—
„	18 Filosofia lui Plotin de *Gr. Tăușan*	25,—
„	19. Trei studii filosofice de *Gr. Tăușan*	6,—
„	20. Metodologia dupe F. Collard de *I. Isbășeanu*	30,—
„	21. Educația fetelor de Fénelon trad. de *C. Sudețeanu*	10,—
„	22. Probleme de logică de *I. Petrovici*	sub tipar
„	23. Introducere în metafizică de *I. Petrovici*	sub tipar

Biblioteca autorilor clasici Greci și Romani

		Lei B.
No.	1. Eutropius tradus de *G. Popa Liseanu*	12.—
„	2. Juvenalis, tradus de *Anghel Marinescu*	30.—
„	3. Analele lui Tacit, Vol. I, tradus de *E. Lovinescu*	22.—
„	4. Analele lui Tacit, Vol. II, tradus de *E. Lovinescu*	20.—
„	5. Iliada, traducere de *G. Murnu*	11.50
„	6. Visul lui Scipio, traducere de *St. Ioan*	—.80
„	7. Corespondența lui Pliniu cu împăratul Traian, traducere de *G. Popa-Lisseanu*	4.—
„	8. Sofocle, Oedip la Colona, trad, de *Mihail Iorgulescu*	3.25
„	9. Alcesta, traducere de *M. Iorgulescu*	2 25
„	10. Comediile lui Terențiu, trad. de *Vintilă Pop*	8.75
„	11. Despre Legea agrară— Cicero—traducere de *I. Suchianu*	4.—
„	12. De Germania—Tacitus - de *I. Sachelarie*	4.50
„	13. Pindar. Odă lui Arcesilau trad. de *Arthur Berar*	8.50
„	14. Operile lui Cajus Sallustius tr. *Fr. Chiriac*	sub tip.
„	15. Plato traducere de *C. Papacostea*	sub tipar
„	16. Odele și epodele lui Horațiu	22.—
„	17. Din comoara de înțelepciune antică de *G. Murnu*	8 —
„	18. Norii. — Ariotophan — traducere de *I. Bileți-Albescu*	8.—
„	19. Către mine însu-mi— Marc Aureliu— traducere de *Bezaechi*	sub tipar
„	20. Satire și scrisori — Horatius — traducere de *E. Lovinescu*	30.—

Biblioteca pentru popor

No.	1. Alexandria	7.50
„	2. Arghir și Elena	1,25
„	3. Isopia	sub tipar
„	4. Genoveva de Brabant	8.—
„	5. Răvașele unui doctor. Partea I.	epuizat
„	6. Răvașele unui doctor. Partea II.	epuizat
„	7. Răvașele unui doctor. Partea III	epuizat
„	8. Povestea vorbei de *Anton Pann*	sub tipar
„	9. Carte despre drepturi și datorii	epuizat
„	10. Povestiri de petrecere și de folos	sub tipar
„	11. Povestiri din Halimă Partea I și II	sub tipar
„	12. Glume: Vorbe de clacă	10,—
„	13. Ioasal și Varlaam	2 50
„	14. Vatra strămoșească de *G. Tăușanu*	1.—
„	15. Istoria frumosului Iosif și Asineta de *C. Bobulescu*	1.75
„	16 Povestiri pentru popor de *L. N. Tolstoi* traducere de *Harrea* Vol. I	3.50
„	17. Poveștile florilor de *I. Dragoslav* Vol. I	sub tip.
„	18. „ „ *I. Dragoslav* „ II	„ „
„	19. Povestiri pentru popor de *L. Tolstoi* traducere de *Harrea* Vol. II	sub tipar
„	20. Cartea vredniciilor românești de *G. Coșbuc*	sub tip.
„	21. Cum s'a întins cultura cartofului	sub tipar

www.dacoromanica.ro